



Éves beszámoló a DEENK tevékenységéről 2015

A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára (DEENK) más felsőoktatási könyvtárakhoz hasonlóan sorsfordító időszakot él át. A fenntartó elvárásai, a felhasználók igényeinek megváltozása, összekapcsolódva a 21. század technikai fejlődése által generált rohamos változásokkal, olyan kihívások elé állítottak minket, melyek addig szilárdnak hitt keretek megkérdőjelezését kívánják meg. A 2014. év végére nyilvánvalóvá vált, hogy a másfél évtizeddel ezelőtt kialakított szervezeti és működési keretek között már nem lehetséges a folytonosan változó viszonyokhoz való elvárható mértékű alkalmazkodás.

2015 a változás éve volt a könyvtár életében. Az év elején bevezetett új szervezeti felépítésünk szakít a tradicionális elemekből építkező, földrajzi alapokon nyugvó struktúrával, melyben az egymástól távol lévő könyvtárakat igyekeztünk egységes irányítási rend alatt, de a korábbi önállóság egy részének fenntartásával működtetni. Január elsejétől a könyvtár ezt a területi alapú szerveződést egy funkcionális alapokon nyugvó struktúrával váltotta fel.

A új szerkezetben az irányítás és működés fő pillérei az egyetemi és nemzeti könyvtári szerepkörből fakadó feladatok és stratégiai célkitűzések mentén jöttek létre. A tartalomszolgáltatás, tartalomfejlesztés és olvasószolgálat feladatait központi osztályok látják el, az összes könyvtárra vonatkozó érvénnyel. Az adminisztratív irányítás és üzemeltetés racionalizálása, gazdaságos szervezése a Főigazgatói Hivatal feladata, külön koordinátor foglalkozik a minőségirányítás, valamint az egyre nagyobb jelentőségű kommunikációs feladatok ellátásával.

A könyvtár legfontosabb stratégiai célkitűzéseit az oktatás- és kutatástámogatás, valamint a nemzeti feladatok ellátásában fogalmazta meg. E szempontok a DEENK működésének teljes egészét átszövik, ezért megvalósításukat erre kinevezett főigazgató-helyettesek révén szándékozunk elérni.

Határozottabb és konkrétabb formában integrálódott a könyvtárba a Debreceni Egyetemi Kiadó és a Fordító Iroda, így a két szervezethez kötődő erőforrások hatékonyabb kihasználására is lehetőség nyílik a jövőben.

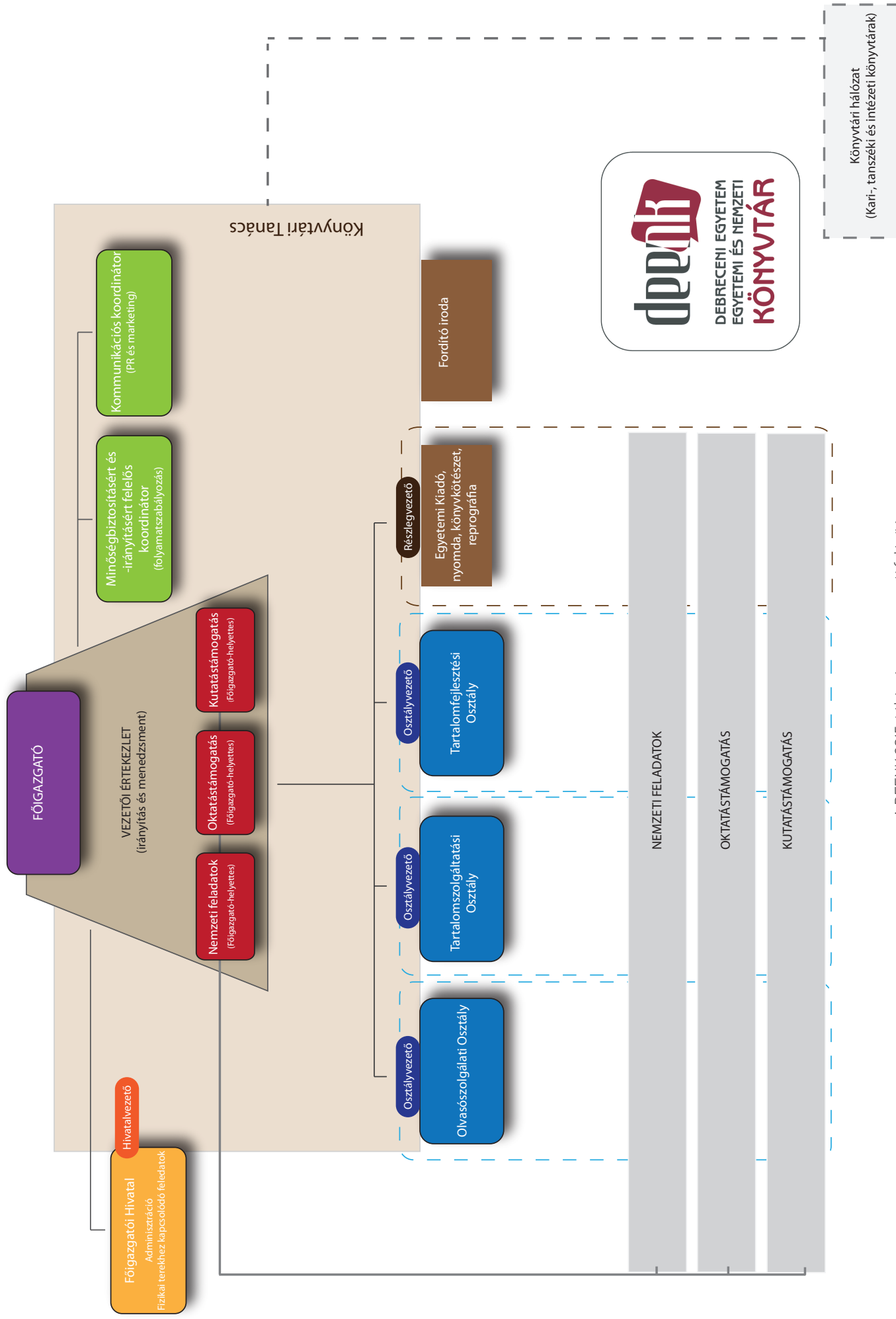
A struktúraváltás számos, addig nem ismert kihívással állított szembe. Az ezeknek való megfelelés a jövő szempontjából döntő jelentőségű, s a nagyszámú munkatársat foglalkoztató szervezet életének minden elemét áthatja. Egy ilyen horderejű változáshoz csak kellő felkészültséggel és a lehető legnagyobb szakértelemmel közelíthetünk. Ezért helyeztük tavalyi működésünk középpontjába a hatékony minőségirányítás kialakításának és működtetésének kérdését, és ezért kértük egy e területen már kellő tapasztalatot szerzett külső szakértő segítségét. A munka elindult, és az év folyamán már pozitív hatásait is érezte, mostanra pedig megfelelő alapot teremtett a 2016 első negyedében megvalósítandó átfogó könyvtári stratégia kidolgozásához.

Az elmúlt évben elindított változtatások elengedhetetlen feltételei az új évszázad sokféle elvárásaihoz való sikeres alkalmazkodásnak, a DEENK modern könyvtárként való működésének. Mindez azonban csak a fenntartó támogatásával képzelhető el hosszú távon. A könyvtár saját erőforrásai ugyanis nem elegendőek a célok elérésére, célzott támogatások és megfelelő pályázati források nélkül a megkezdett munka megakad, a várt eredmények elmaradnak. A DEENK-hez hasonló felsőoktatási és nemzeti gyűjtemények kulturális alapellátásban elfoglalt helye egyedi, amely olyan szempontok kidolgozását és érvényesítését követeli, ami biztosítja a könyvtárak kulturális missziójának kívánt mértékű érvényesülését.

A DEENK elmúlt évi teljesítményét a fenti célok és körülmények határozták meg, ahogy jövőbeni eredményei is ezek függvényében alakulnak.

Debrecen, 2016

Karácsony Gyöngyi
főigazgató



TARTALOM

Gazdálkodás, személyi állomány, infrastruktúra	7	Tudománymetria és tartalomszolgáltatás.....	29
Gazdálkodás és humán erőforrás	7	Az MTMT	29
Infrastruktúra, fizikai terek.....	9	iDEa Tudóstér	29
Üzemeltetés.....	11	A Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma (DEA).....	30
Tervek a 2016-os évre	11	Kutatástámogatás	32
Tartalomszolgáltatás	13	Oktatástámogatás	33
Állománygyarapítás és forrásai	13	Minőségbiztosítás.....	34
Gyűjteménnyel kapcsolatos tevékenységek.....	15	Használoi elégedettségmérés	34
Tervek, fejlesztési javaslatok 2016-ra	16	Munkafolyamatok hatékony szervezése - a MIT.....	34
Digitalizálás	18	A Könyvtári Minőségi Díj	35
A digitalizálás eredményei 2015-ben	18	Minőségfejlesztési munkaterv a 2016. évre.....	36
Europeana Cloud projekt	19	Kommunikáció, rendezvények, marketing	37
Olvasószolgálat.....	20	Egységes könyvtári arculat megteremtése.....	37
Szolgáltatások.....	20	Külső és belső kommunikáció szervezése 2015-ben	37
Olvasói forgalom, kölcsönzés.....	22	Rendezvények.....	39
Olvasószolgálati tranzakciók.....	22	Tudományos kommunikáció és szakmai kapcsolatok.....	40
Tájékoztatás	23	Kommunikációs célkitűzések a 2016-os évre.....	40
Könyvtárközi kölcsönzés	23	Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress)	41
Raktári állomány kihasználtsága	24	Könyvkiadási stratégia	41
Szakmai tervek 2016-ra vonatkozóan.....	24	Működési környezet.....	41
Szakmai tervek 3-5 évre vonatkozóan	24	Kiadói tevékenység.....	41
Olvasói terek fejlesztése	24	Reprográfia.....	44
Nemzeti feladatok	26	Könyvkötészet	44
ODR mint központi kérsnyilvántartó rendszer	26	Szakmai tervek	44
Tervek 2016-ra	27		

Gazdálkodás, személyi állomány, infrastruktúra

Gazdálkodás és humán erőforrás

A 2015. év számos változást hozott mind a könyvtár, mind az egyetem vonatkozásában. A centralizáció és a változó jogszabályi előírások miatt az egyetem feladatainak ellátását a terület szerint strukturált funkcionális szervezeti egységek segítik, valamint oktatást-kutatást kiszolgáló és végző, az alaptevékenységet kiegészítő, koordináló szolgáltatóegységek működnek. Az egyetem SZMSZ-ében a DEENK a Szolgáltató és Igazgatási Egységek között kapott helyet, felügyeletét az egyetem rektora, a működtetéssel kapcsolatos kérdésekben a kancellár látja el.

Igazodva az egyetemi szerkezetben bekövetkező változásokhoz a könyvtáron belül is hasonló központosítási folyamat kezdődött. A gazdálkodási, üzemeltetési és adminisztratív feladatok ellátását 2015-től a Főigazgató Hivatal ill. az annak vezetésével megbízott hivatalvezető koordinálja DEENK teljes területén.

A Debreceni Egyetem, így a DEENK 2015. évi működése és gazdálkodása esetében is a lehető legnagyobb mértékben kell érvényesülnie a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség elvének. Költségvetésünket központi, egy összegben tervezik. A Fordító Iroda és a Reprográfia továbbra is önfenntartó szervezeti egység, működésének feltételeit saját bevételeiből kell biztosítani. A DEENK-hez kapcsolódóan fontos támogatási elem a nemzeti könyvtári feladatok ellátására rendelkezésre álló 85 000 ezer Ft elkülönített támogatás.

Könyvtári egységeink (13 558 m²) üzemeltetési költsége 195 340 ezer Ft összeggel szerepelt az egyetem központi költségvetésében, melyből közel 12 millió forintot a könyvtár saját bevételeiből került betervezésre.

A dologi-működési költségeink tervezése az ehhez kialakított kereteken belül történt: 25 000 ezer Ft a működési, 6 947 ezer Ft a nemzeti kereten. Ezt egészíti ki a saját bevételként tervezett 9 088 ezer Ft.

A saját bevételek az üzemszerű működésből (olvasószolgálati díjak), az Egyetemi Kiadó alá szervezett kiadói, reprográfiai, kötetzeti szolgáltatásokból, valamint a Fordító Iroda tevékenységéből származnak. A 2015. évi költségvetésben a felsorolt jogcímeken 78 039 ezer Ft-ot terveztek be, ebből 82 576 ezer Ft összeg teljesült, melyhez 46 331 ezer Ft kiadás társult, és 12 002 ezer Ft központi rezsiköltség került levonásra. A 2014. évhez képest a bevételeinkből hiányzik az akkreditált tanfolyamok bevétele, miután 2015-ben minden tanfolyamunknak lejárt az akkreditációja, így azok már nem kerültek meghirdetésre.

BEVÉTELI FORRÁSOK	ÖSSZEG
Felügyeleti szervtől kapott támogatás	562 039 569
Pályázatokból kapott támogatás	8 038 290
Pályázatokból (EU-s)	23 299 898
Működési bevétel	82 575 918
Egyéb bevétel	239 906
ÖSSZESEN	676 193 581

A DEENK bevételeinek megoszlása forrásonként

KIADÁSOK TÍPUSONKÉNT	ÖSSZEG
Személyi juttatások	240 881 430
M.adókat terh. jár. és szoc.hoz.adó	67 066 062
Dologi kiadások	193 360 992
Beruházások	14 808 388
ÖSSZESEN	516 116 872

A DEENK kiadásainak megoszlása forrásonként

Személyi állomány

A DEENK teljes személyi állománya a 2015. december 31-i statisztikai létszám szerint 120 fő (ebből 7 részmunkaidős). Az év folyamán 2 fő nyugdíjazás, 5 fő gyermekgondozási távollét, 8 fő közös megegyezéssel történő felmondása és 3 fő határozott idejű szerződés lejárta folytán került sor a hiányzó humán erőforrás pótlására, helyettesítésére. Az egyetem informatikai centralizációja következtében 2 állás átkerült az ISZK-ba.

Az egyetemi alaptevékenységeket kiszolgáló oktatás- és kutatástámogatási szolgáltatásokat könyvtárunk a saját bevételes forrásaiból egészítette ki, mely a teljes bérkeretre vetítve továbbra is magas arányú (14%). 2015-ben a MANDA program keretében 11 közmunkás segítette a könyvtár digitalizálási munkáját, míg 5 fő önkéntes az adminisztratív és feldolgozó munkát. Ezenfelül 28 diák töltötte nálunk részben vagy teljes időben (60 óra) közösségi szolgálatát, minek során a feldolgozók és az olvasószolgálat munkafolyamataiban vettek részt.

BÉRKERET	SZEMÉLYI JUTTATÁSOK	M.ADÓKAT TERH. JÁR. ÉS SZOC. HOZ.ADÓ	ÖSSZESEN	%
egyetemi	154 013 755	42 186 709	196 200 464	63%
nemzeti	54 666 136	14 860 080	69 526 216	22%
saját bevétel	32 452 393	10 139 439	42 591 832	14%
pályázat	4 140 900	1 118 043	5 258 943	2%
ÖSSZESEN	245 273 184	68 304 271	313 577 455	100%

A DEENK 2015. évi bér és járulékfelhasználása forrásonként

Pályázati források

2015-ben a várakozásokkal ellentétben jelentős új pályázati lehetőségek nem adódtak. Az előző évek pályázati sikereihez kapcsolódva folytattuk az **EuropeanaCloud**, az **OpenAIRE2020** és a **Tempus** pályázatokat a korábban meghatározott menetrend alapján. Az EMMI-től lehívott összeg az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) működtetésének támogatására 5 510 000 Ft.

A hazai pályázati lehetőségek közül továbbra is aktívan részt vettünk az **NKA pályázataiban**. A Nemzeti Kulturális Alap 687 500- Ft-os támogatása lehetőséget nyújtott arra, hogy megvalósuljon a periodika- és a szabadpolcos állomány elhasználódott köteteinek kötése/újra kötése, valamint a Plakáttár régi, ritka, nagy értéket képviselő plakátjainak állományvédelmi szempontból megnyugtató tárolása. A könyvtár állományából 123 db könyv, 811 folyóirat újra kötésére és 100 db mappa elkészítésére került sor. Ezek a munkák jelentősen növelik a dokumentumok élettartamát, használhatóságát.

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiumának felhívására 2014-ban 4 pályázatot nyújtottunk be könyvek megjelentetésére, és 2015-ben újabb 2,5 millió Ft-os támogatást nyertünk további - 2016-ban megjelenő - művek kiadására.

TÁMOGATOTT MŰ	TÁMOGATÁS ÖSSZEGE (Ft)
Adrovicz István: Az ember gitárja	400 000
Verseghy Ferenc drámái	500 000
Textológia - Filológia - Értelmezés c. tanulmánykötet megjelentetése (Universitas Könyvtár sorozat)	500 000
Fogarasi György: Nekromantika és kritikai elmélet: Gray, Wordsworth, Marx, Benjamin	400 000
TÁMOGATÁS ÖSSZESEN	1 800 000

Az NKA által támogatott művek 2015-ben

A DEENK egyik legfontosabb célkitűzése a 2016-os évre a Könyvtári Minőségi Díj megszerzése. A díj elnyeréséhez szükséges részletes pályázati anyag elkészítése és összeállítása komoly műhelymunkát igényel, melyhez a Nemzeti Kulturális Alap 500 000 Ft támogatást nyújt.

Infrastruktúra, fizikai terek

A Bölcsészettudományi és Természettudományi Könyvtárban (BTEK) a 2015. év folyamán betervezésre került a költségvetésbe a nyugati raktári felvonó cseréjének tervezése, engedélyeztetése, mely meg is történt. A munkaszobák, közösségi terek fűtésének, hűtésének megoldására az ablakokra hővisszaverő fólia került, a legproblémásabb ablakok, valamint az Olvasóterem ajtóinak passzítása és szigetelése is megtörtént. A szükséges fedezetet a kancellár biztosította. A szellőző és riasztórendszer karbantartása, valamint a kamerarendszer-javítás bekerült a központi költségvetésbe, a szerződés kezdeményezése elindult, a hibás kamera cseréje megtörtént.

Saját forrásból sikerült megoldani a K202 és K203-as munkaszobák felújítását, a néhány olvasói szék újrakárpitozását és egy kiállítószekrény felújítását.

A Kenézy Élettudományi Könyvtárban (Kenézy ÉTK) elkészült a lépcsőkorlát kialakítása, mely korábban igen balesetveszélyes hiányosság volt. A meghibásodott kártyás beléptetőrendszer cseréjére, a kamerarendszer kibővítésére és digitális átállítására, valamint az állományvédelmi kapu áthelyezésére a kancellár biztosított keretet. A munkák befejeződése 2016 februárjában várható.

A Kassai úti Campus Könyvtárban (KCK) (korábban Társadalomtudományi Könyvtár) szükségessé vált az oktatóterem elektromos hálózatának átépítése, valamint egy projektortartó konzol felszerelése. A ruhatári szekrények meghibásodott zárjai lecserélésre kerültek. Az épület szellőzőcső rendszerének mechanikai tisztítása megtörtént. A raktárban található gördülőszekrények karbantartására 2015-ben is megkötötte a szerződés. A könyvtár 3M-es kapuinak felülvizsgálata megtörtént. A beruházásoknak fedezetül szolgáló keret minden esetben a könyvtár működési kerete volt.

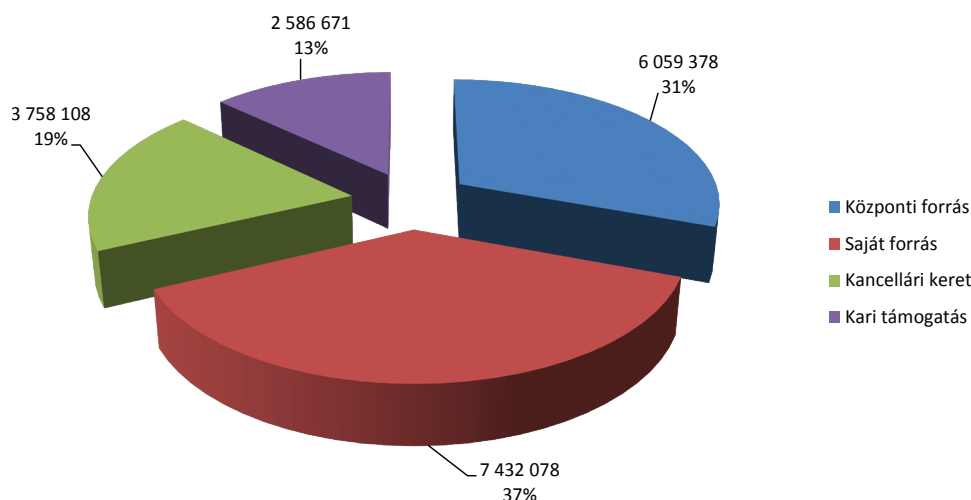
Az Böszörményi úti Campus Könyvtár (BCK) (korábban Agrártudományi Könyvtár) raktárában található gördülőszekrények javítása után a karbantartásukra szerződést kötöttünk, és a 3M-es kapuk felülvizsgálata, valamint javításuk megrendelése is megtörtént, fedezetét a könyvtár saját kerete adta. Kari finanszírozásból kialakításra került egy kisebb, 12 számítógép elhelyezésére és kiscsoportos felhasználóképzésre is alkalmas terem a földszinti szabadpolcos kölcsönzői tér mellett. A könyvtári helyiségek rossz infrastrukturális állapota még megoldásra vár.

A **Műszaki Könyvtár (MK)** mozgatható polcai sínrendszerének felújítása megtörtént, valamint a gördülőszekrényeket beletettük a karbantartási szerződésbe. Megrendelésre került továbbá a raktár salgópolcozásának folytatását, és a biztonsági kapu felülvizsgálatát, javítását. A fedezetét szolgáló keret a könyvtár saját kerete.

A **Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kari Könyvtárban (GYTK)** kari finanszírozással folytatódott világítástechnika korszerűsítésére, és ugyancsak kari segítséggel sikerült a **Zeneművészeti Könyvtár (ZK)** klimatizálásának megvalósítása.

Az idei évben a DEENK könyvtáraiban is elérhetővé vált az EDUROAM wifi-hálózat, ezzel együtt jelentősen nőtt a wifi-lefedettség.

Véget ért a két éve húzódó takarítási közbeszerzés, így májustól bővült azon helyiségeink száma, ahol takarító cég végzi a takarítást. Az átállás nem zökkenőmentes, a problémák megoldása közös célunk, folyamatos az egyeztetés.



Az infrastrukturális fejlesztések forrásainak megoszlása 2015-ben

Optimalizálásra került a BTEK-ben a nyitás és a zárás folyamata. Szeptember óta mindkét feladatot (a raktárak kivételével) az egyetemi portaszolgálat végzi.

Irodatechnikai és egyéb felszereltség

A könyvtár egységeiben 44 nyomtatásra alkalmas eszköz működik. Ezek közül 21 multifunkcionális (MFP) nyomtató-fénymásoló-szkenner. A Kiadónál 12, az olvasói terekben 8 db MFP üzemel (ebből 3 gép bérelt), míg egy a Főigazgatói Hivatalban van elhelyezve. Az olvasói terekben található gépek önkiszolgáló kártyás terminállal vannak felszerelve. A fennmaradó eszközök kisebb asztali nyomtatók (15db), illetve speciális címke- és etikett nyomtatók (8db). A DEENK 381 db számítógépes munkaállomásából 180 db áll az olvasók rendelkezésére.

ESZKÖZ	MENNYISÉG (DB)
projektor	5
szkenner	4
kamera	2
fényképezőgép	2
vonalkódolvasó	71
IP telefon	74
e-book olvasó	13
switch	22
notebook/laptop	53
nyomtató	44
számítógép	381

Informatikai infrastruktúra 2015-ben

Leltár

2015. év elején megszűntek a régi leltárkörzetek és helyette telephelyet jelöltek ki. Ennek megfelelően öt telephelyet alakítottak ki a DEENK-en belül, ebből kettő zárólva maradt. Jelenleg azon dolgozunk, hogy az eszközeink fizikai elrendezésének megfelelő allettárokra hozzuk létre a hatékonyabb leltározás érdekében. 2015-ben elkezdtük a szükségtelenné vált eszközeink leselejtezését is. Közel 380 eszköz került eddig selejtezésre, és ez a munkafolyamat a 2016-os évben is folytatódik.

Üzemeltetés

Az üzemeltetés központi irányítása új feladat. Az idei év során az ezzel kapcsolatos folyamatok kialakítása és a megfelelő egyetemi kapcsolatok kiépítése megtörtént. 2015 márciusától az üzemeltetéssel kapcsolatosan felmerülő hibákat egy központi email címen, az OTRS jegykezelő rendszerben kezeljük. A 2015. évben 524 hibajegyet regisztráltunk, melyek 80%-át sikeresen zártuk.

A 2015. évben megkezdődött a **postai szolgáltatások** átszervezése a Medipost Kft.-hez, melynek következtében előbb a kimenő postai forgalmunk, majd 2015. december 31. után a bejövő is a fenti cégen keresztül intéződik. Ennek kapcsán érkeztetési szolgáltatást vezettünk be, valamint fokozatosan vonjuk be az egységeinket a kézbesítési körbe. A folyamat gördülékenységének biztosításához az irattározásunkat is felülvizsgáltuk, és a Papirusz Ügyiratkezelő Rendszer lehetőségeit is egyre nagyobb mértékben hasznosítjuk.

Tervek a 2016-os évre

Adminisztratív feladatok

- Munkaerő-gazdálkodás áttekintése, hatékonyságnövelő intézkedések további bevezetése
- Az öt campuson elhelyezkedő könyvtáraink logisztikai összekapcsolása adminisztráció szempontjából is
- Bejövő postai kézbesítések kezelésének átszervezése
- Papirusz iratkezelő rendszer használatának kiterjesztése szélesebb körben

- Az adminisztráció további könnyítése, nyomon követhetősége végett a lehető legtöbb folyamatot be fogjuk integrálni az OTRS hibajegykezelő rendszerbe.
- A könyvtár wiki oldalán a Főigazgatói Hivatalon belüli szócikkek bővítése.
- Munkarend-nyilvántartó további fejlesztése.

Üzemeltetés

- A munkafolyamatok ellenőrzése, esetleges újragondolása, az egyetemi változásokhoz igazítása
- Az épületek állagmegóvása
- Innovatív fejlesztések az olvasói terekben
- Fejlesztések a munkatársi terekben
- Tárgy és IKT infrastruktúra tervszerű karbantartása, felújítása

Gazdasági feladatok

- Könyvtár által fejlesztett számlakezelő rendszer (ERP) továbbfejlesztése.
- A Pénzügyi Osztállyal együttműködve a kollégák munkáját megkönnyítő intézkedések bevezetése.
- A kollégák folyamatos felkészítése a szabályos pénzkezelésre.
- Munkaügyi adatbázis fejlesztése.
- A tárgyi eszközleltár rendbetétele, a saját nyilvántartási rendszer kialakítása az SAP-től függetlenül is.
- A Gazdaságtudományi Kar költözésének problematikája (logisztikai és marketing szempontok).
- RFID bevezetésének gazdasági elemzése.
- ODR számlázási részének fejlesztése.

Pályázatokkal kapcsolatos feladatok

- A könyvtári szolgáltatások fejlesztése, a működési hatékonyság további fokozása nehezen elképzelhető pályázati források nélkül, ezért a 2014-2020-as pályázati ciklusban a könyvtár által is pályázható felhívások nyomunkövetése az egyik legfontosabb feladatunk lesz.

Tartalomszolgáltatás

A szervezeti átalakulásnak köszönhetően 2015. január 1-jén megalakult Tartalomszolgáltatási osztály a DEENK legnagyobb létszámú egysége, mely három korábbi, egyenként is nagy létszámú részleg, a Gyűjteményépítési, a Szakreferensi és a Periodika osztály egyesítésével jött létre. Az osztály feladatait tekintve is igen sokrétű: hét könyvtár gyűjteményépítési, állományfeltárási és szaktájékoztatási munkafolyamatait öleli fel.

Az osztály feladata az alábbi három fő terület köré csoportosítódik:

1. Gyűjteményszervezés
 - Gyarapítás
 - Apasztás
 - A gyűjtemény gondozása
2. Állományfeltárás – kurrens és retrospektív feldolgozás
 - Formai feldolgozás
 - Tartalmi feldolgozás
3. Szaktájékoztatás

A gyűjteményépítés középpontjában változatlanul az a törekvés áll, hogy az egyetemen képviselt szakterületek irodalmának biztosításával és hozzáférhetővé tételével támogassuk a Debreceni Egyetemen folyó oktató, kutató, gyógyító és művészeti tevékenységeket.

Állománygyarapítás és forrásai

A gyűjteményépítés során a pénzügyi források függvényében figyelembe vesszük a karok különböző információforrásokra vonatkozó szakirodalmi igényeit, tájékozódunk kutatási területeiket illetően, figyelemmel kísérjük a hallgatóknak kiadott kötelező irodalmakat, valamint válogatunk az újonnan megjelent magyar és külföldi szakirodalomból.

Vásárlás

Dokumentumvásárlásra 2015-ben is az egyes karok által biztosított költségvetési keretekből, ODR támogatásból, illetve kisebb mértékben egyéb (pl. pályázati) pénzügyi forrásokból volt lehetőség. A karok által átadott keretekből történő beszerzés továbbra is a velük való egyeztetéseken alapszik.

Kötelezpéldányok

Az elmúlt évben 11 alkalommal került sor a kötelezpéldányok elszállítására az Országos Széchényi Könyvtárból, melynek során 19 556 db könyv, illetve audiovizuális dokumentum, valamint több ezer folyóiratszám és aprónyomatvány érkezett a könyvtárba. A kurrens kötelezpéldányokat a megfelelő szakgyűjteményekbe irányítottuk, ahol megtörtént azok formai és tartalmi feltárása.

Ajándék és csere

Ajándék és csere forrásokból szintén jelentős számú dokumentum került az állományunkba, elsősorban az NKA Könyvtámogatási program II. és a Márai V. program keretében. A Nemzeti Kulturális Alap által támogatott könyvekből 129 db-ot kapott a DEENK 496 107 Ft értékben, míg a Márai programnak köszönhetően 405 db dokumentummal gyarapodott az állományunk 1 000 485 Ft értékben. A Debreceni Egyetemi Kiadótól 327 példányt kaptunk és vettünk állományba 690 322 FT értékben, melyekből címenként egy példányt az Egyetemi Emlékkönyvtárban, illetve az Élettudományi Könyvtár Különgyűjteményében archiváltunk.

2015 júniusában elhunyt Dr. Karancsy László, a Debreceni Egyetem Szlavisztikai Intézetének egyetemi tanára, aki végrendeletében könyvtárát a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárra hagyta. A nyár folyamán áttekintettük a gyűjteményt, kiválogatva azokat a dokumentumokat, amelyeket a hagyatéki eljárás után állományba építünk.

A tavalyi év folyamán számba vettük a könyvtár cserekapcsolatait. Cserepartnereinkről és a tőlük kapott dokumentumokról a hagyományos nyilvántartás helyett több szempontú visszakeresést lehetővé tevő számítógépes lista készült. Szakreferensi döntés született egyes kiadványok – elsősorban folyóiratok – megtartásáról, állományba építésük szintjéről, esetleges lemondásáról is, minek utána a folyóiratos munkatársak elvégezték a feldolgozásukat. A Liget kiadványpályázat keretében kapott 135 380 Ft értékű könyv egy részét a cserepartnereink részére igényeltük és küldtük el.

Az összesített adatok alapján 2015-ben a DEENK állománya 33 580 dokumentummal 265 389 ezer Ft értékben gyarapodott. A kurrens feldolgozással párhuzamosan valamennyi egységben folytattuk a retrospektív feldolgozást is: a könyvek mellett jelentős számú retrospektív hanganyag is bekerült a katalógusba.

	KÖNYV, FOLYÓ- IRATKÖTET	KARTOGRÁFIAI DOKUMENTUM	NYOMTATOTT ZENEI DOKU- MENTUM	HANGDOKU- MENTUM	KÉPDOKU- MENTUM	ELEKTRONI- KUS DOKU- MENTUM	EGYÉB	ÖSSZESEN	ÉRTÉK (EZER Ft)
ÉTK	3 475			2	1	6	183	3 667	151 832
ZK	63		54	102				219	789
BTEK	15 903	45	240	309	118	4	6 516	23 135	54 013
ATK	749			5	2	3		759	2 992
TK	4 149					14		4 163	51 345
MK	793					1	4	798	2 293
GYFK	811			28				839	2 125
ÖSSZE- SEN:	25 943	45	294	446	121	28	6 703	33 580	265 389

Állománygyarapodás a DEENK-ben 2015-ben – dokumentumtípusonként

	BTEK		ÉTK		TK		ATK	
	DARAB	ÉRTÉK (Ft)	DARAB	ÉRTÉK (Ft)	DARAB	ÉRTÉK (Ft)	DARAB	ÉRTÉK (Ft)
OSZK köteles	19079	37 636 921	924	3 792 295	1693	4 540 561	329	687 700
Helyi köteles	123	339 396	82	147 390	118	199 736	4	3 800
Vásárlás	749	4 274 469	2118	146 293 989	1870	45 496 941	189	1 805 551
Csere	520	3 680 250	16	30 500	15	107 900		
Ajándék	2664	8 082 040	527	1 568 286	467	1 000 267	237	494 494
ÖSSZESEN:	23135	54 013 077	3667	151 832 460	4163	51 345 406	759	2 991 545

Állománygyarapodás a DEENK-ben 2015-ben – beszerzési típusonként I.

	MK		ZK		GYFK	
	DARAB	ÉRTÉK (Ft)	DARAB	ÉRTÉK (Ft)	DARAB	ÉRTÉK (Ft)
OSZK köteles	338	518 335			101	134 112
Helyi köteles						
Vásárlás	185	1 445 074	39	343 902	546	1 600 342
Csere						
Ajándék	275	329 264	180	445 044	192	390 583
ÖSSZESEN:	798	2 292 673	219	788 946	839	2 125 037

Állománygyarapodás a DEENK-ben 2015-ben – beszerzési típusonként II.

Folytattuk a **tervszerű állományapasztást**, a tartalmilag elavult vagy fölös példány, illetve az elhasználódott dokumentumok selejtezését. Összesen 5 807 db dokumentum kivonása történt meg az állományunkból 6 241 245 Ft értékben.

Folyóiratok

A **magyar nyomtatott folyóiratok** beszerzése az elmúlt évekhez hasonlóan alakult, a címfeleségek és az előfizetett példányok száma nem mutatott jelentős változást. A külföldi folyóiratokkal ellentétben kevésbé jellemző az online formátumra való áttérés tendenciája. 2015-re 237 címet rendeltünk meg 341 példányban, 4 683 907 Ft értékben.

Közbeszerzés keretében 252 tétel került megrendelésre, ami 284 folyóiratcímet jelent, melyek összértéke: nettó 88 478 066 Ft.

A könyvek 2014-es betöltése után, 2015 márciusában megtörtént az Agrártudományi Könyvtár folyóirat-rekordjainak betöltése a dekb adatbázisba. Az áttöltés során mind rekord-, mind példányszinten több hiba is felmerült: jellemzően kötetadat keveredések és egyes példányok eltűnése. A rekordok kézi javítása jelenleg is folyamatban van.

Tovább folytatódott a **folyóiratok analitikus feltárása** a debreceni (tibidb) és a régi magyar folyóiratok (regedb) adatbázisában. Új leírások készültek a következő folyóiratokhoz: Mindenes Gyűjtemény, Orpheus, Felső-Magyarországi Minerva, Hortobágy, Magyar Hírmondó, Debrecen-Nagyvárad Értésítő. (Elkészült rekordok száma: regedb 3 970, tibidb 7 900. Ezekből 1 600 még munkafájlban van). A rekordok elsősorban a MANDA közmunkaprojekt keretében foglalkoztatott munkatársak tevékenysége által készültek.

Az elkészült leírások segítségével bővült a régi magyar folyóiratok digitális verzióit gyűjtő priodicals.lib.unideb.hu honlap tartalma.

A 2016-os évben tovább folytatjuk a feltáró munkát, elsősorban a Hortobágy, a Debrecen- Nagyvárad Értésítő és a Magyar Hírmondó folyóiratokkal.

Elkezdődött a folyóirat lejelentések naprakésszé tétele a **Nemzeti Periodika Adatbázisban**. A munka jelenleg egységenként különböző fázisban tart, van, ahol már végeztek a kurrens bejelentéssel, és a lelőhelyek aktualizálása vagy a retrospektív állományt érintő változások jelölése zajlik.

Gyűjteménnyel kapcsolatos tevékenységek

2015 őszén átdolgoztuk a könyvtár **Gyűjtőköri szabályzatát**, az EMMI kérésére, utalva benne a más könyvtárakkal történő, archiválásra vonatkozó gyűjtőköri egyeztetésekre. A szabályzatot kiegészítettük a partnerintézményekkel való megállapodástervezettel. A szabályzattervezetet az EMMI ez év elején elfogadta. A gyűjteményépítési szabályzatban foglaltaknak megfelelően gyűjtőköri együttműködések kialakítását kell megkezdeni más hasonló gyűjtőkörű felsőoktatási és szakkönyvtárakkal, elsősorban a magyar dokumentumok szisztematikus archiválásának megvalósítása céljából.

Ugyancsak megújult a **Muzeális Dokumentumok Kezelési Szabályzata**. A dokumentumban foglaltaknak megfelelően el kell végezni a BTEK Díszmű szint revízióját és a régi állomány feltárását, a kari és intézeti könyvtárakban pedig a muzeális állomány azonosítását és megfelelő elhelyezésének és kezelésének kialakítását.

Az elmúlt év második felében a korábbinál több munkatárs bevonásával folytattuk a BTEK Díszmű szint revízióját. Az ellenőrzés során a dokumentumok meglétén kívül számos más adatot is rögzítettünk: tartalmaz-e possessori bejegyzést, ex librist, szerepel-e már az online katalógusban, stb. Összességében elmondhatjuk, hogy a Díszmű-tár kétharmad részének revíziója már megtörtént.

Elvégeztük a BTEK egy alagsori raktárhelyiségében lévő tisztított, régi folyóiratok számbavételét. Valamennyi számot tételesen átnézve kiválogattuk a duplum példányokat, melyek kijáánlásra kerülnek a könyvtári rendszerben. Az állományunkat kiegészítő köteteket, amennyiben a raktári férőhelyek lehetővé tették, beosztottuk a megfelelő helyrajzi számokhoz, és a katalógusban jelöltük, hogy az állomány kiegészült. Külön táblázat készült azokról a kötetekről is, amelyek nem fértek be a folyóirat raktárakba, illetve azokról a címekről, amelyek nincsenek benne az online katalógusban. A munkát ez utóbbi folyóiratok feldolgozásával folytatjuk.

A nyár folyamán megtörtént az Agrártudományi Könyvtár szabadpolcos könyveinek tárgyszavazása és szakjellel történő ellátása. A munkát a Társadalomtudományi Könyvtár két szakreferense is segítette. Befejeződött az intézeti könyvtárak, letéti gyűjtemények állományellenőrzése, illetve folyamatban van ennek az állományrésznek a retrospektív feldolgozása. Megtörtént a gyűjtőkörbe nem illő szabadpolcos dokumentumok állományból történő kivonása és a könyvek kijáánlása.

Ez évben zajlott az Informatikai Kar folyóiratainak a Társadalomtudományi Könyvtárba költöztetése, a gyűjtemény elrendezése és állományba építése.

A Kenézy Élettudományi Könyvtár szakreferensei befejezték a BTEK raktár könyveinek szakterületi leválogatását. Az ÉTK gyűjtőkörébe tartozó könyvek átkerültek a szakgyűjteménybe, feldolgozásuk folyamatban van.

A **Kenézy Élettudományi Könyvtárban** átrendeztük a szabadpolcos állományt, melyet elsősorban az tett szükségesé, hogy a jegyzetek félesége és példányszáma annyira megszorodott, hogy a gyűjtemény nehezen kezelhetővé vált. A 2. emeleten a kötve érkező folyóiratok raktárba irányításával szabadítottunk fel szabadpolcos férőhelyet, ide csoportosítottuk át az első emeletről a „betegtájékoztató” állományrészt, ezáltal biztosítva a helyet az első emeleten a jegyzetek gyarapodásának. Az átirányítások jelentős háttér munkával jártak.

A **Gyermekevelési és Felnőttképzési Kari Könyvtárban** folyamatban van a raktári állomány retrospektív feldolgozása. Ezzel egyidejűleg selejtezésre kerülnek az elavult, elhasználdott dokumentumok és a fölös példányok.

A szűkös raktári férőhelyek – a folyamatos selejtezések ellenére – a DEENK több egységében komoly problémát jelentenek. Van, ahol csak további törlésekkel tudnak helyet biztosítani az új gyarapodásnak. Az elmúlt év folyamán minden könyvtárban felmértük a raktárak helyzetét. A legtöbb egységnél megoldást jelentene a szakdolgozatok külső raktárban történő elhelyezése, mellyel jelentős hely szabadulna fel. Ez kb. 700 pfm-nyi anyagot jelent. A legsürgetőbb helyzet a BTEK raktáraiban van, ahol előreláthatólag minden 3 év gyarapodásával megtelik egy raktárszint. Megvizsgáltuk, hogy egyes állományrészekből milyen gyakorisággal történik raktári kiszolgálás, és ezt figyelembe véve megállapítottuk, hogy távoli raktárban kb. 2 100, közelebbiben 2 300 pfm anyagot tudnánk elhelyezni. Ez megközelítőleg 10 évre megoldást jelentene a raktározási problémáinkra. Amennyiben a Duplumtárat is ki kell üríteni, az további kb. 1 400 pfm-nyi helyigényt jelentene.

Tervek, fejlesztési javaslatok 2016-ra

A fenti folyamatok egy része befejezőközele állapotban van, amelyeknek a közeljövőben történő lezárása magas prioritással bír.

- Mindenképpen szükséges a könyvtári rendszer DEENK-en belüli egységes használatának további kiterjesztése: a JavaACQ bevezetése minden egységben, ezzel az egységes állomány-nyilvántartás kialakítása, valamint a folyóirat modul (JavaSER) használatának elkezdése az Agráron.

- Tovább kell folytatni a megkezdett állományellenőrzéseket és selejtezéseket, amelyek többek között a raktározási problémák egy részére is megoldást hozhatnak.
- Ezzel összefüggésben a raktári kérdés továbbgondolása, különös tekintettel a BTEK-re, a diplomamunkákra és a szabadalmakra, is elengedhetetlen. Ehhez kapcsolódóan szükséges a Duplumlári állomány felmérése, kiürítésének megtervezése.
- Az általános retrokonverzió, adatbázis-javítások megvalósítása elsősorban a rendelkezésre álló források függvénye, ezért a jövőben az ehhez kapcsolódó lehetőségek keresése hangsúlyos feladat lesz.
- Ezzel együtt források hiányában is meg kell teremteni az adatbázis-javítások folytatásának lehetőségét, a Corvinát használó egységek, tanszéki könyvtárak további tájékoztatásával egybekötve.

Digitalizálás

A 2015-ös év egyik legfontosabb lépése a DEENK Digitalizálási Stratégiájának elkészítése volt az elkövetkező 5 évre vonatkozóan. A stratégia jelenleg a könyvtár vezetésének elfogadására vár. A dokumentum megfogalmazza, hogy a DEENK egyetemi könyvtári tevékenységéből adódóan a digitalizálásban is nagy hangsúlyt fektet az egyetemi kutatást és oktatást támogató feladatokra, szolgáltatásokra; nemzeti könyvtárként pedig nemzeti értékeink megőrzésére és minél szélesebb körben való hozzáférhetővé tételére.

A digitalizálás eredményei 2015-ben

Ebben az évben kiemelkedő szerepet játszottak a digitalizálási folyamatban a DEENK 100 éves történetének megünneplésére való előkészületek. Digitalizálásra kerültek a DEENK történeti fotóalbuma és a könyvtár éves jelentéseinek eddig csak nyomtatásban elérhető évfolyamai (1965-1997. közötti időszakra vonatkozóan).

A 2015-ös év másik hangsúlyos irányvonala a helytörténeti és regionális kultúrtörténeti fontosságú dokumentumok megőrzése, és a lehető legszélesebb körű közvetítése a felhasználók felé. Ennek jegyében megvalósult a Debreceni Színház – állományunkban megtalálható – színlapjainak teljes körű digitalizálása, a leíró metaadatok elkészítése és online publikálása. Megkezdtük a debreceni középiskolák iskolai értesítőinek a könyvtár állományában megtalálható – 1850/51-1948/49 között megjelent – példányainak digitalizálását, amelyet egyfelől a régió, a nagy múltú iskolaváros helytörténeti értékeinek megőrzése, másfelől a magyar oktatás- és tudománytörténeti kutatások segítése is indokol. Az év végéig 26 600 felvételoldal készült el a 17 iskola mintegy 100 évet felölelő anyagából.

Egyik leggazdagabb és legértékesebb digitális állományunk, a régi magyar, debreceni és egyetemi folyóiratok továbbépítése is folytatódott ebben az évben. Az egyetemtörténeti irányvonal részeként megkezdtük az Egyetem Évkönyveinek digitalizálását. Jelenleg a 1914-1930. közötti időszak készült el, természetesen 2016-ban folytatódik ez a munka. A régi, grafikus kereskedelmi plakátok digitális gyűjteménye is folyamatosan gyarapszik.

Sajnos ebben az évben komoly veszteség is érte a könyvtárat digitalizálás terén: a Minolta PS 7000 típusú könyvszkennerek meghibásodás miatt jelenleg nem használható. Úgy tűnik, a javíttatására már nincs remény, ami azt jelenti, hogy a jövő évre vonatkozó egyik legfontosabb feladatunk egy új könyvszkennerek beszerzése, hiszen a meglévő síkágyas szkennerek nem alkalmasak bizonyos speciális dokumentumok – így a muzeális értékű, vagy a nagyméretű, vagy a kötetesen csak ilyen típusú szkennerekkel digitalizálható dokumentumok – szkennelésére. Emiatt megszakadt a Bölcsészettudományi Kar Kari Tanácsa jegyzőkönyveinek feldolgozása, illetve el kellett halasztanunk az ilyen típusú dokumentumok digitalizálását is.

A digitalizálás jövő évi tervei

A 2016-os év céljai a Digitalizálási Stratégiában is megfogalmazott irányvonalak mentén alakulnak. Eddig a hangsúly azonban leginkább a helytörténeti és egyetemtörténeti fontosságú dokumentumok digitalizálása irányába tolódott el. A következő évtől a korábbi, elsősorban egyetemtörténeti szempontból fontos dokumentumok digitalizálása mellett, az egyetemen folyó oktatást és kutatást támogató digitalizálási tevékenység előtérbe helyezésére kell koncentrálni.

Mindemellett meg kell találnunk a megfelelő megoldásokat arra vonatkozóan, hogy az egyetemi oktatók és hallgatók sokkal inkább használják már meglévő digitális állományunkat. Távolati cél egy olyan e-learning rendszer megvalósítása, amely könnyen felhasználhatóvá és integrálhatóvá teszi a DEENK digitális állományának megfelelő részeit az oktatók online kurzusaiba. A rendszer kialakítása komoly fejlesztési feladat, amelynek csak hosszabb távon való megvalósítása lehet reális cél.

Europeana Cloud projekt

A projekt keretén belül három gyűjteményt hozunk létre a Europeana adatbázisban. A feltöltés előkészítéseként sor került a rekordok kézi és automatikus javítására, egyes folyóiratok esetében most kerültek be a cikkekrodokba a Debreceni Egyetem elektronikus Archívumában (DEA) tárolt digitális másolataira mutató linkek.

A projekt összekapcsolódott a MANDA program keretében végzett digitalizálási és metaadatkészítő munkákkal. A Cloud feltöltés kedvéért revideált és kiegészített gyűjtemények bekerültek a DEENK Digitális Könyvtár portáljának folyóirat és színlapok szekciójába is.

FOLYÓIRAT CÍME	FOLYÓIRAT KÓDJA	ADATBÁZIS	REKORDSZÁM
Az egyetem	CSL	tibidb	266
Régi Okiratok Tára	EGY	tibidb	171
A város	ROLT	tibidb	254
Csokonai Lapok	AVA	tibidb	3 880

19th Century Periodicals from the Eastern Hungarian Region

FOLYÓIRAT CÍME	FOLYÓIRAT KÓDJA	ADATBÁZIS	REKORDSZÁM
Regelő	REGE	regedb	8 724
Hadi és más nevezetes történetek	HMNT	regedb	2 592
Bécsi Magyar Múzsa	BEMM	regedb	460
Pozsonyi Magyar Múzsa	POMM	regedb	56

18th and early 19th Century Hungarian Periodicals

DOKUMENTUM	ADATBÁZIS	REKORDSZÁM
színlapok	plakdb	12 563

Playbills of the Debrecen Theatre 1862-1920

Olvasószolgálat

Az olvasószolgálat 2015-től a DEENK hét könyvtárában központi irányítással, egy vezetővel és csoportvezetők segítségével működik. Az Olvasószolgálati osztály működésének alapvető célja a DEENK szolgáltatásainak egységesebbé, áttekinthetőbbé szervezése.

Az olvasószolgálati pontokon dolgozók létszáma az elmúlt években folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, ami a 2015. évre egyfajta minimumszintet ért el. A szolgáltatások további szervezése ennél alacsonyabb létszámmal már nehezen elképzelhető, s mostanra általánossá vált, hogy más osztályokról is besegítenek az olvasószolgálat munkájába. Ebből következően egyre több munkatársunk végez megosztott feladatot, ami ugyan pozitív, mert többen ismerik ugyanazt a munkafolyamatot, másrészt viszont a nagyfokú szétaprózódás negatív hatásaival is számolni kell.

A munkaszervezésben fő szempont a helyettesíthetőség megalapozása és a szabad kapacitások minél jobb kihasználása. Ehhez szükséges egymás munkájának, a helyi sajátosságoknak a megismerése, amit átszervezésekkel, osztályon belüli átcsoportosítással igyekszünk megoldani. További cél az olvasói önkiszolgálás mértékének növelése.

Szolgáltatások

2015 májusában kérdőíves használói elégedettségmérést készítettünk, amit több mint 1000 felhasználó töltött ki. Az értékelésből kiderült, hogy ugyan összességében elégedettek a könyvtárunkkal, néhány területen még fejlesztésre, bővítésre szorulunk. Ilyenek például a számítógépekkel kapcsolatos igények (számuk, minőségük, WIFI-korszerűsítés), az önkiszolgáló nyomtatás és másolatszolgáltatás fejlesztése, több tanulóhely, csoportos tanulási lehetőségek, innovatív terek kialakítása, a nyitvatartási idő kiszélesítése. Ezek azok a területek, feladatok, amelyekre a jövőben hangsúlyt kell fektetni, és terveket szükséges kidolgozni a javításukra, fejlesztésükre, valamint visszajelzést adni olvasóink felé az elért eredményekről.

Nyitvatartás

A nyitvatartási napok száma átlagosan 274 nap, a heti átlagos nyitvatartási órák száma 52 volt az elmúlt évben. Az év során a BTEK nyitvatartása változott, amit olvasóink szívesen fogadtak: 9-19.30 helyett 8-20 óráig tartunk nyitva. Könyvtárunk minden egysége zárva volt augusztus 3-8-ig, s egyes karok nyári bezárása miatt három könyvtárunk ennél hosszabb ideig is kénytelen volt zárva tartani az olvasók előtt augusztus folyamán.

Az előző évekhez hasonlóan a vizsgaidőszakokban hosszabbított nyitvatartással üzemelt az ÉTK: a nyári és a téli vizsgaidőszakban biztosítottuk az éjfélig tartó tanulási lehetőséget a hallgatóknak. Az elsősorban orvostanhallgatók által látogatott könyvtár 2013 decemberétől kezdve a vizsgaidőszakok előtti 2. héttől kezdődően átlagosan 8 héten keresztül tartja nyitva kapuit a szokásos este 8 óra helyett 24 óráig.

Ez már az ötödik ilyen időszak volt:

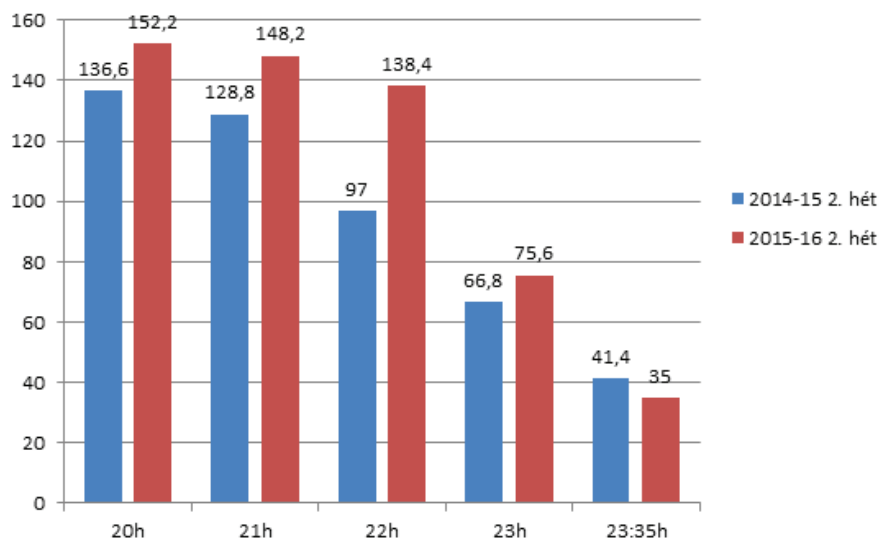
1. 2013. dec. 2. – 2014. febr. 14. (10 hét)
2. 2014. jún. 5. – 2014. júl. 11. (6 hét)
3. 2014. dec. 8. – 2015. febr. 5. (7 hét)
4. 2015. máj. 13. – 2015. júl. 3. (8 hét)
5. 2015. dec. 7. – 2016. febr. 4. (9 hét)

Az ügyeletben egy könyvtáros felügyeli az épület három emeletét, egy biztonsági őr pedig a földszinten, s a ruhatár is üzemel éjfélig. Kezdetben 11 munkatárssal oldottuk meg az ügyeletet, ami a mostani időszakra 6 főre csökkent. A könyvtárosok a napi munkájukon túl vállalják ezt a munkát, egymás között beosztva a heti órákat, ami most a téli vizsgaidőszakban 154 plusz munkaórát, nyáron pedig 160 plusz munkaórát jelentett.

2015-ben a nyári vizsgaidőszakban május 13. – július 4-ig voltunk nyitva 8-24 óráig, szombatonként 9-16-ig, 7 és fél héten keresztül, 44 napon át. A legtöbben az előző évhez hasonlóan a vizsgaidőszak 2-3. hetében voltak (max. 205 fő; 2014-ben max. 140 fő volt), de a többi napon, még zárás előtt is 40-50 fő körül tartózkodtak a könyvtárban.

A téli vizsgaidőszak 2015. december 7. – 2016. február 4-ig tartott, 9 héten keresztül, 41 napig. Ezen periódusban is voltak kiemelkedő napok, hetek, többször is 190-200-an vették igénybe a könyvtárat (max. 217 fő; 2014-ben max. 160-170 fő volt).

Most már össze tudunk hasonlítani két nyári és téli vizsgaidőszakot, s kijelenthetjük, hogy évről évre egyre nagyobb az érdeklődés és kihasználtság.



Látogatói létszámok alakulása a 2014/15 és 2015/16 évi téli vizsgaidőszakban

A teljes visszatekintéssel, amikor is a legforgalmasabb hetek adataira hagyatkozunk, láthatjuk, hogy a legelső évhez hasonló, sőt azt túlszárnyaló létszámmal vették igénybe ezt a szolgáltatásunkat. Az olvasói jelzések, megkérdezések alapján más egységeinkben is igénylik ezt, ezért lehetőségeinkhez mérten szeretnénk a szolgáltatást a jövőben kiterjeszteni.

Olvasói átrendeződés az Agrár-, ill. a Társadalomtudományi Könyvtárban

A Gazdaságtudományi Kar kivonulása a Kassai úti Campusról mind a Társadalomtudományi Könyvtárban, mind az Agrártudományi Könyvtárban érezhető változást hozott. A hallgatók nagy része a Böszörményi úti Campuson tanul, de a tanulmányaikhoz szükséges irodalom döntő részét továbbra is a Társadalomtudományi Könyvtárban találja meg. A gazdasági szakirodalom könyveiből a régebbi kiadásokat – leginkább helyhiány miatt – nem helyeztük át az Agrártudományi Könyvtárba, viszont az új szakirodalom ide, s néhány példány a Társadalomtudományi Könyvtárba is kerül.

A változás következtében átrendeződtek az olvasói szokások, melyeknek eredményeképpen az olvasói forgalom és a beiratkozás a Társadalomtudományi Könyvtárban mintegy 24%-kal csökkent az elmúlt évhez képest.

Az Agrártudományi Könyvtárban 2014 tavaszán kezdődött a Corvina integrált könyvtári rendszer bevezetése, a modulok nagy részét már használhatták a kollégák, a könyveket áttöltötték, a folyóiratokat viszont csak 2015 tavaszán töltöttük be az adatbázisba. Utóbbiak konvertálása nem sikerült teljes mértékben, a tavalyi év során még mindig vetett fel problémákat. A katalógusban ugyan láthatóak a folyóiratok adatai, de kötetadatok keveredtek, és egyes példányok eltűntek, ami megnehezíti az olvasók tájékoztatását is. Nagyon sok utólagos munkát, emberi erőfőrdítást igényel, a rekordokat folyamatosan javítani, rendezni kell, ez a munka jelenleg is folyamatban van.

Az olvasószolgálat munkatársai mellett más könyvtárban, ill. osztályon dolgozók segítségével sikerült az Agrártudományi Könyvtár szabadpolcon elhelyezett állományának átszakozása, jelzetelése, átrendezése. Az elmúlt év egyik legnagyobb volumenű munkáját így sikerült egy félév alatt (2015 áprilisától szeptemberig) elvégezni. Most a raktári állomány rendszerezése, az állományvédelem kialakítása és egy teljeskörű leltár következik.

Olvasói forgalom, kölcsönzés

2015-ben a regisztrált felhasználók száma 113 756 fő volt, közülük a könyvtárat aktívan használók száma 21 813 fő. Az év során 5 719 új beiratkozót regisztráltunk, ami sajnos csökkenő tendenciát mutat a korábbi évekhez képest. Az olvasószolgálat beiratkozásokból, késedelmi díjakból, reprográfiai bevételekből keletkező bevétele ennek ellenére növekedett, s 2015-ben összesen 26 072 480 Ft-ot tett ki, ami csaknem 12% emelkedést jelent 2014. évihez képest.

A beiratkozások több mint 40 %-a a tanévkezdésre esett, ami augusztus 24-től szeptember végéig tartott. A díjak befizetése 90%-ban készpénzzel történik, a fennmaradó része keretátadással vagy Neptunon keresztül.

Szeptembertől új használói szabályokat vezettünk be, amelyek igen időszerűek voltak, és a szervezeti átalakulásunkból, egységesedésünkéből fakadóan is elvárható volt. A cél az eddig könyvtáranként különböző kölcsönzési és hosszabbítási határidők/alkalmak összehangolása, áttekinthetőbbé tétele volt, nem csupán az olvasók, de a könyvtárosok szempontjából egyaránt.

Az felhasználók visszajelzése e rövid idő alatt is igen pozitív, szinte 100%-ban beváltak a felhasználóbarát szabályváltoztatásaink:

- Határidők, hosszabbítási lehetőségek egységesítése: 30 napos kölcsönzési idő, nem egyetemi polgároknak is 30 napos kölcsönzési idő (az eddigi 20-al szemben), az 5-szöri hosszabbítás az eddigi 2 alkalomhoz képest a tranzakcióink általános csökkenésével ellentétben stagnálást, illetve határozott növekedést mutat mindkét esetben, több könyvtár tekintetében.
- Az előjegyzési díj eltörlése, a rövidebb fenntartási idő (1 hét az eddigi hosszabb és könyvtáranként eltérő 8-14 nappal szemben), a maximum 5 db előjegyezhető példány is elérte a célját, jobban forognak a könyvek, többen hozzá tudnak jutni.
- Az éjszakai kölcsönzés több egységre való kiterjesztése is nagy sikert aratott, az ÉTK, BTEK esetében már kiforrottan, a TTK-ban újonnan bevezetve, a GYFK-n, a Műszaki-, és az Agrártudományi Könyvtárban ún. tesztüzem módban, nem teljes körűen működik.

Olvasóink az év során 966 727 db könyvet kölcsönöztek otthoni használatra. A helyben használati statisztikánk szerint a könyvolvasóban, kutatótermekben, szabadpolcos állományrészekben 182 570 db dokumentumot vettek kézbe.

Olvasószolgálati tranzakciók

A munkatársak kölcsönzési tevékenységeiben évről évre csökkenés tapasztalható, mely szoros összefüggésben áll a regisztrált könyvtárhasználók számának csökkenő tendenciájával. Két könyvtárunk (BTEK és KCK) esetében mutatkozik nagyobb visszaesés. A többi könyvtárban stagnálás jellemző, az Agrártudományi Könyvtár esetében pedig néhány százalékos növekedés tapasztalható a 2014-es évhez képest.

Míg a Társadalomtudományi Könyvtárban jelentősen, csaknem 50%-os visszaesés tapasztalható a dokumentum-előjegyzések számában, addig négy könyvtárban (BTEK, ÉTK, GYTK, BCK) jelentősen megnövekedett a szolgáltatás népszerűsége. A jelenség mögött feltehetően a szolgáltatás feltételeinek kedvező változása és a kölcsönzési politikában bevezetett egységesítő szabályok hatása áll, de utalhat a kölcsönözhető példányok igényekhez mérten kevés számára is.

Az új szabályok hasonló hatással voltak a hosszabbítási műveletekre is: az Agrártudományi Könyvtárban és a GYFK-n növekedtek, s a többi egységben sem csökkentek olyan mértékben, mint a megelőző évek során. Ez fa-

kadhat abból, hogy ott és általában eddig kevesebb alkalommal tudtak az olvasók a könyv bemutatása nélkül hosszabbítani.

Mindezek mellett számolnunk kell az olvasók önálló tranzakcióival is: az önkölcsönzők esetében a tavalyi 7 612 tranzakcióhoz képest is növekedett a használat, több mint 8 400 kölcsönzési műveletet hajtottak végre a két önkölcsönző pulton. Az ÉTK statisztikáján nagyon látványos a félévek kezdetekor megnövekedett igény erre a szolgáltatásra, míg a BTEK esetében az év utolsó hónapjaiban, az őszi szemeszterben ugrott meg látványosan a használatok száma. Ezen kívül az online határidő-hosszabbítást is nagyon kedvelik az olvasóink, 2015-ben 117018 online és 50460 személyes hosszabbítás volt, míg 2014-ben ez az arány még fordítva volt: 45444 online és 128727 személyes. Ez az arányátfordulás is visszavezethető a hosszabbítási alkalmak megnövelésére, hiszen több alkal-muk van az olvasóknak otthonról, távolról hosszabbítani. Az emailben küldött határidő-emeleztetők-re is nagyon sokan válaszolnak hosszabbítást kérve, 2015-ben több mint kétezer levelet fogadtunk.

Tájékoztató

Az olvasószolgálatban folyó tájékoztató munka során a munkatársak személyesen, telefonon és emailben segí-te-nek olvasóinknak, ezenkívül nyomtatott formában, elektronikus és online tájékoztatóval is igyekszünk hírt adni magunkról, szolgáltatásainkról, segíteni a mindennapi könyvtárhasználatot. 2015-ben a technikai jellegű kérdések, az általános információkérés a könyvtár, illetve a könyvtári rendszer használatáról, szolgáltatásairól, az ezekkel kapcsolatos felvilágosítás, ügyintézés száma meghaladta a 207 ezret.

Elektronikus hírlevelünkben, honlapjainkon, valamint a könyvtár hivatalos internetes oldalán tartjuk a kapcsolatot olvasóinkkal, ahol közel 80 alkalommal adtunk hírt a könyvtári rendezvényekről, eseményekről, próbáhozáférés-sel elérhető online könyvekről, adatbázisokról. A tavalyi év során nagy sikernek örvendett a Nagy olvasási kihívás elnevezésű esemény, ahol több száz könyvet forgattak a lelkes, az új témák megjelenésekor sorra visszatérő „ver-sengők”.

Könyvtárközi kölcsönzés

2015-ben a könyvtárközi dokumentumellátás során mintegy 260 hazai könyvtárral álltunk kapcsolatban, egyre többen válnak az ODR tagjává. A hozzánk beérkezett kérések száma 4 705 volt (2014-ben 6 656), melynek nagy része három könyvtárunk között oszlik el: BTEK, ÉTK, TTK. Az általános visszaesés mögött ez esetben is jelentős eltérések figyelhetők meg, és két könyvtárban (MK, ATK) bizonyos mértékű emelkedés mutatható ki.

A kéréseknek több mint felét (3 140) eredeti formában teljesítettük, ami leginkább a BTEK felhasználóira jellemző, a többbit (1 565) pedig nyomtatott vagy elektronikus másolat formájában.

Az olvasóink részére más könyvtárakból kért dokumentumok száma egyértelműen növekedett három könyvár, az ÉTK, az MK, és a GYFK tekintetében, de összességében itt is némi csökkenés jelentkezik. Olvasóink által kezde-ményezett kérések (1 412) aránya is az eredeti dokumentumok felé tolódott (632), a többbit pedig nyomtatott vagy elektronikus formában (489) kérték és kapták meg használóink.

Általános tapasztalat, hogy a könyvek kölcsönzésére vonatkozó kérések száma tovább csökkent, a folyóiratcikkek iránti igény viszont évek óta igen nagy. Az összes kérés több mint 67 %-a folyóiratcikkekre vonatkozik, s ennek na-gyobb részét az ÉTK bonyolítja. Továbbra is kiemelkedő számú a külföldről kért cikkek száma is a Subito-n keresz-tül: csaknem 150 ilyen kérést adtunk le 2015-ben, ami némileg elmarad az előző év adatától (181). A csökkenést ez esetben, az online elérhető folyóiratcikkek, illetve az egyre több nyílt forrású hozzáférésű adatbázis elérhetősége is magyarázza.

Könyvtárunk Prospero Pontként 276 db kérést teljesített az olvasók felé. Ennek bevétele 2015-ben 821 300 Ft volt, ami a tavalyi évhez képest (1 318 325 Ft) csökkenést mutat feltehetően az online fizetés lehetősége miatt.

Raktári állomány kihasználtsága

A raktári kérések esetében továbbra is jellemző a csökkenő tendencia (2015-ben 48 465 db, 2014-ben 49 988 db, 2013-ban 58 278 db volt), bár már korántsem akkora mértékben, mint korábban. 2015-ben elindult a raktári kikérő modul az ATK-ban is, hamar megszokták, és előszeretettel használják az olvasók. A következő feladat ennek a Műszaki Könyvtárban való bevezetése, ahol a raktári állomány elhelyezése, a szabadalmak, szabványok állományvédelmi szempontból való felülvizsgálata is elkezdődött.

A BTEK épületében lévő nyugati raktári lift 2014 márciusától kezdve továbbra sem működik, így ez nehezíti a raktári kiszolgálást, de igyekszünk megfelelő szervezéssel és állományelrendezéssel rugalmasan megoldani az olvasók ellátását.

A korábban már említett raktározási problémák az olvasószolgálati munka szempontjából is számos kihívást jelentenek. A raktári helyeink véges kapacitása miatt az állomány elhelyezésének, használatának alapos átvizsgálására volt szükség. A használati statisztikák és stratégiai szempontok figyelembevételével a külső raktárba irányítás, az állományrészek átcsoportosítása időszerűvé vált. Olyan állományrészeket tárolunk ott, amikből kevesebb az olvasói kérés és heti egy alkalommal ki tudunk szolgálni belőle. 2015-ben is több mint 230 doboznyi könyvet tudtunk kiküldeni, ami a helyi raktárunk befogadóképességét 360 polcfolyóméterrel növelte, s ennek érdekében még a napi dokumentumforgalom mellett, időről időre átmozgatjuk, csúsztatjuk a könyvállományt.

Digitalizálásra, kiállításokra, születésnapi krónika készítéséhez, retrospektív feldolgozásra továbbra is folyamatosan kerülnek dokumentumok ideiglenesen vagy akár tartósan átirányítva kihelyezésre. Kötészetre raktárból több mint 400 dokumentumot küldtünk az év során, selejtezésre 1 520 kötet került.

Szakmai tervek 2016-ra vonatkozóan

Terveink között szerepel a nyitvatartási idők felülvizsgálata, megváltoztatása a statisztikák, az igények, és erőforrásaink tükrében (szombati ügyelet, vizsgaidőszakokra való felkészülés).

Az egységes folyamataink tekintetében bizonyos fokú automatizálás, központi ügykezelés elvárható lenne, célként kitűzhetjük a felszólítók központi kezelését, küldését, az előjegyzések rugalmasabb bonyolítását, olvasóink tájékoztatásának szervezettebb módját.

A raktári kapacitások lehető leggazdaságosabb kihasználása és a kiszolgálás hatékonyságának ezzel párhuzamos javítása a közeljövő egyik legfontosabb feladata lesz.

Szolgáltatásaink automatizálása, olvasóink nagyobb önállóságra nevelése, a szolgáltatási pontok működésének átszervezése, gördülékenyebbé tétele. Ebben sokat segíthetnek a különböző olvasói és dolgozói felmérések. Tehát igen fontos a statisztikai mintavételek átgondolása, azok felhasználásának megtervezése a minőségbiztosítás jegyében és a szolgáltatásaink tudatos tervezésének, kialakításának érdekében.

A panaszkezelés folyamatának megtervezése, bevezetése is fontos, napi munkába beépítendő folyamat. Minden könyvtárunkban egységes panaszkezelési és felhasználókezelési stratégia kialakítása szükséges, amihez elengedhetetlen a munkatársak képzése, stressztűrő képességük fejlesztése.

Szakmai tervek 3-5 évre vonatkozóan

Olvasói terek fejlesztése

Csoportos tanulásra alkalmas olvasói terek, kényelmes, foteles sarkok/kuckók kialakítása minden egységben, kávé-, ital-, ételautomaták elhelyezése a minél komfortosabb könyvtári tartózkodás érdekében, közösségi terek kialakítása.

Szolgáltatások bővítése

- Önkölcsönzők elhelyezése több egységben, hiszen láttuk annak kihasználtságát, és egyre inkább az automatizmus felé haladunk.
- Könyvbedobók több helyen való kialakítása, illetve könyvvisszavevő automaták szorgalmazása a könyvtáraink nyitvatartási időn túli elérhetőségének biztosításaként.
- Az RFID rendszer kiépítésére számítva, előre ütemezve a továbbiakban erre alkalmas vonalkódok beszerzése, az állomány felkészítése az RFID bevezetésére.
- A reprográfiai pontok optimális kihasználtságának megtervezése, olvasói igényekhez, szokásokhoz való formálása. Az BCK-ban reprográfiai pont kialakítása, hiszen a Böszörményi úti Campuson nincs lehetőség egyéb, reprográfiai szolgáltató igénybevételére.
- A számítógépparkunk fejlesztése, cseréje, laptopok helyben használatra való beszerzése iránti igény már a használói kérdőívből kiderült, de egyébként is folyamatosan érezzük ennek hiányát. Olvasói használatra mobileszközök beszerzése, tabletek és e-könyv olvasók kölcsönzése mostanra már releváns igényként jelentkezik. Jelenleg is van ilyen szolgáltatásunk, elsősorban oktatók részére, de ennek kiterjesztése csak több és jobb eszközzel, megfelelő használati feltételekkel valósítható meg.

Nemzeti feladatok

2014-ben az emberi erőforrások minisztere a 30/2014. (IV.10.) EMMI rendeletben szabályozta a DEENK mint nemzeti gyűjtőkörű könyvtár kiemelt feladatait. A rendelkezés többek között kiterjed a kötelezpéldány-gyűjtési, -őrzési és feltárási feladatra; a termékinformációs köteles példányokkal, a lelőhely-nyilvántartó adatbázissal, az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer üzemeltetésével kapcsolatos speciális feladatokra. Az elektronikus köteles példányok archiválásának megvalósítása, egyeztetése a nemzeti könyvtárral a 2015. év feladatai közé tartozott.

ODR mint központi kérésnyilvántartó rendszer

A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára az országos könyvtárközi dokumentumszolgáltatást működtető keretrendszer, az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) üzemeltetője. A 2012-ben felállt szolgáltatás az OSZK Magyar Országos Közös Katalógusával (MOKKA) együttműködve felel a magyarországi könyvtárközi kölcsönzés adminisztrációjáért.

Az ODR fejlesztései

A 2015-ös év folyamán 1 619 275 új rekord került a MOKKA-ODR adatbázisba, mely növekmény nagyobbik hányada (874 047) a cikkadatbázisok analitikus rekordjainak a rendszerbe emeléséből származik, ez kiegészült a felhasználói felületek szükséges átalakításával, kezelésével is. A könyvtárak folyamatos rekordfeltöltéseivel párhuzamosan tovább folytatódik a kezdeti feltöltésgenerált példányok lecserélődése tényleges, könyvtárak által feltöltött valódi példányokkal.

A rendszerben jelenleg 80 könyvtár adatai szerepelnek, melyek közül 28 intézmény 100 ezer fölötti rekordszámmal reprezentálja magát. Ebben az összevetésben a DEENK a negyedik legnagyobb könyvtár az adatbázisban 543 982 betöltött rekorddal.

ODR kérésadminisztráció

Az ODR felállítása óta lehetőség van feladott és teljesített kérések évekre bontott pontos adatainak kinyerésére. Eszerint 82 könyvtár vett részt 2015-ben szolgáltató könyvtárként a rendszerben, összesen 43 510 regisztrált kéréssel, melyek 90,46%-át sikerült teljesíteni. A négy évre visszamenő adatok alapján látható, hogy a kérések emelkedő száma mellett stabilan alakul a teljesítési arány.

Év	FELADOTT KÉRESEK SZÁMA	TELJESÍTETT	TELJESÍTÉSI ARÁNY	ÁTLAGOS TELJESÍTÉSI IDŐ (ÓRA)
2012	34738	27906	80,33%	37
2013	34706	31542	90,88%	39
2014	39785	35251	88,60%	37
2015	43510	39361	90,46%	43

Könyvtárak az ODR-ben

A rendszerben található 10 legtöbbet szolgáltató könyvtárhoz fut be a kérések mintegy 60%, melyek között 2015 is a DEENK állt az első helyen 5 022 beérkezett kéréssel. A dokumentumtípusok szerinti megoszlás a korábbi évek arányait és tendenciáit tükrözi: az eredeti és elektronikus formátumok továbbra is nagy arányban szerepelnek, míg tovább csökkent a papíralapú másolatok aránya. A legnagyobb számban (26 021) továbbra is a könyvek mozognak

a rendszerben, melyeket a folyóiratokra vonatkozó kérések követnek, igaz, számban nagyságrendekkel lemaradva (2 274).

2015-ben összesen 708 könyvtár szerepel kérőként az ODR-ben. A kérések és kiszolgálások összevetéséből továbbra is az látszik, hogy a DEENK elsősorban kiszolgáló könyvtárként jelenik meg.

Olvasói kérések

2015-ben indult el az olvasói regisztrációt és közvetlen olvasói kérést kezelő szolgáltatás az ODR kérésnyilvántartó rendszerben. Az új szolgáltatás viszonylag népszerűnek mondható a felhasználók körében: év folyamán 558 ilyen jellegű olvasói kérést indítottak a rendszerben, melyek 77%-a eredeti dokumentumokra vonatkozott, de magas volt a digitális anyagok kérésének aránya is (111).

A rendszerfejlesztés történései 2015-ben

2015-ben az alábbi funkciók fejlesztése, kiegészítése történt :

- számlázási műveletek kiegészítése, pontosítása
- olvasói regisztráció, olvasói kérésadminisztrációs műveletek pontosítása
- kérésfeladás analitikus dokumentumokra
- statisztika módosítása az olvasói műveletek pontosabb követésére, újabb statisztikai szempontok bevezetése (tematikus statisztika, leggyakrabban kért dokumentumok, dokumentumtípusok szerinti statisztika, napi statisztika)
- a rendszer stabilitását fokozó hangolási műveletek, hibajavítások.

Kapcsolattartás a felhasználókkal

A DEENK a rendszer technikai koordinátoraként felel a partnerekkel való kapcsolattartás működtetéséért, a hiba-kezelésért, mely egy erre létrehozott levelezőlistán történik. A felmerülő technikai jellegű hibákat a DE ISZK és a Monguz Kft. kezeli.

Az ODR-t használó könyvtárak körében használói elégedettségmérést végeztünk 2015. május és szeptember között. A felméréssel az volt a célunk, hogy képet kapjunk az ODR kérésnyilvántartó-rendszer használatáról, a könyvtárak elégedettségéről, és arról, hogy a jelenlegi rendszert milyen pontokon kellene javítani, kiegészíteni, továbbfejleszteni a hatékonyabb működés érdekében. A kérdőív kitöltésében 175 könyvtár vett részt, így az összes jelenlegi használó 26 %-ának véleményéről kaptunk képet.

Az átlagos tetszési index, minden könyvtár minden funkcióra adott értékelésének átlaga egy ötfokú skálán: 4,41. A szöveges értékelések és fejlesztési javaslatok képezték az alapját az elkészült fejlesztési javaslatcsomagnak is.

A kapcsolattartás fő csatornáit is módosultak. A használói hibabejelentések az OTRS hibajegykezelő rendszerbe érkeztetése a hatékonyság várható növekedésével jár, a szállítókra vonatkozó bejelentések pedig a Monguz PEAs rendszerébe kerülnek át.

A monitorozást a DE ISZK végzi a korábbiakhoz képest kibővített módon, amely már nemcsak a szerver alapműködéseit, hanem egyes funkcionális elemeket is nyomon követ majd.

Tervek 2016-ra

2016 egy új fejezetet jelent az ODR életében abban az értelemben, hogy ebben az évben jár le a legutóbbi fejlesztéseket lehetővé tévő pályázat fenntartási ideje, és a programnak más finanszírozási kereteket kell keresnie. Ez határozza majd meg azt, hogy az alábbiakban vázolt fejlesztési tervek milyen ütemben valósulhatnak meg.

A 2016-tal kezdődő időszak fejlesztési terveit elsősorban a használat közbeni tapasztaltok, illetve a használói elégedettségmérés eredményeire alapozzuk.

Üzemeltetési környezet, biztonság fejlesztése:

- Az előző pályázat során beszerzett hardver bővítése és cseréje.
- Az OSZK-ban üzemeltetett MOKKA és a DEENK-ben üzemeltetett szerverek együttműködésének optimalizálása, egymásra utaltságuk minimalizálása.
- A szervereken futó adatbázisok szinkronizációjának további finomítása (könyvtárnyilvántartóra való kiterjesztése, szükséges a backup szerverre való esetleges átállás idején a feltöltések gyors átirányításának megoldása).
- Üzemeltetést segítő, monitorozó eszközök és emberi erőforrás biztosítása.
- A MOKKA-ODR rendszer külvilághoz való kapcsolódását fejleszteni érdemes az alábbi területeken:
 1. Együttműködés a MOKKA-val az elvárt adatbővülés megvalósításában.
 2. ODR-ELDORADO kapcsolatok továbbépítése.

Tudománymetria és tartalomszolgáltatás

Az MTMT

A kutatásfinanszírozói elvárások és rendeletek alapján a publikációkban megjelenő hazai kutatási eredményeket rögzíteni kell a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára által üzemeltetett Magyar Tudományos Művek Tárában. Az MTMT és a Debreceni Egyetem közötti koordinátori feladatokat az Egyetemi Könyvtár látja el. Oktatóink, kutatóink publikációnak feltöltését a több mint 120 intézeti, tanszéki adminisztrátor mellett könyvtárunk 10 munkatársa segíti.

Az elmúlt évben 2 144 db 2015-ben megjelent, Debreceni Egyetemhez köthető közlemény került az országos adatárba.

iDEa Tudóstér

Az egyetem tudományos teljesítményének prezentálása az iDEa portálrendszeren keresztül valósul meg. Az iDEa Tudóstér nevű portálszárny a Debreceni Egyetem kutatóinak és kutatási egységeinek profil-adatbázisa. A tudósprofilok a személyes és intézményi adatok mellett a teljes publikációs listát, valamint az ehhez kapcsolódó tudománymetriai mutatókat tartalmazzák.

Fejlesztések 2015-ben

A portálszárnyon 2014-ben átfogó átalakítási folyamat kezdődött, mely a funkciók racionalizálása mellett új felhasználói felület kialakítását is magában foglalta. 2015 folyamán tovább folyt a Tudóstér, illetve a hozzá kapcsolódó rendszerek fejlesztése:

- Megvalósult az iDEa Tudóstér bibliográfiai adatbázisa, valamint az intézményi repozitórium (DEA) Publikációk gyűjteménye közti automatikus adatszinkronizáció.
- A DEA felületén hálózati azonosítójukkal és jelszavukkal belépve a szerzők letölthetik saját, teljes szöveggel feltöltött közleményeiket.
- Elkészült a Tudóstér angol nyelvű felülete.
- Az open access tartalom láthatóvá tétele a profiloldalak publikációs listáin és az egységek OA statisztikájában.
- Megvalósult a DEA Publikációk gyűjtemény OpenAire kompatibilitása.

2015 áprilisában a Szenátus elfogadta a **Szerzői és Publikációs irányelveket**, melynek értelmében a DE oktatóinak, kutatóinak tudományos munkáit a megjelenést követően, rövid időn belül el kell helyezni a DE repozitóriumában, az adatokat pedig fel kell tölteni a Tudóstérbe.

Az év kiemelt feladata volt a historikus intézményi struktúra, a történeti és szerkezeti átalakulások, valamint a közelmúlt jelentős változásait figyelembe vevő egyetemi organogram elkészítése az iDEa Tudóstérben. Ebben az évben megtörtént az adatok összegyűjtése és kézi rögzítése strukturált (táblázatos) formában, melyek adatbázisba való betöltése is elkezdődött.

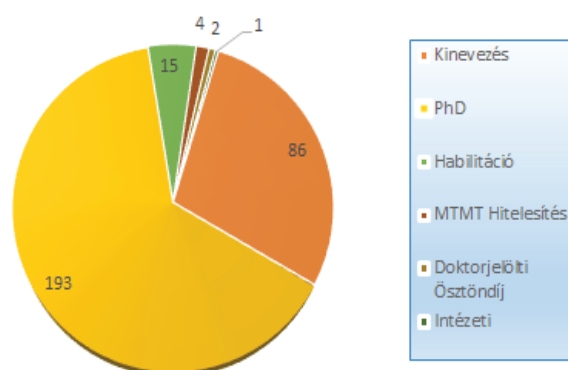
2015 második felében a Kancellária Pályázati Irodájával kialakított kapcsolatnak köszönhetően a pályázati azonosítók is megjelentek a Tudóstér adatlapjain, a **pályázati profiloldal** kialakításával a pályázati elszámolást igyekszünk segíteni. A fejlesztés révén a különböző forrásokból született publikációknak ezentúl nem szükséges külön honlapot készíteni, a pályázat keretében született publikációk erről a portálról közvetlenül szolgáltatathatók. A profiloldal elkészítésével célunk, hogy valamennyi egyetemi pályázat publikált eredménye megjelenjen a portálon, megkönnyítve a pályázati elszámolást, monitorozást. Mindezen túl az adatok archiválásáról és a hosszú távú elérésről is gondoskodunk.

Az iDEa Tudóstér 2015-ös adatai

A Tudóstér jelenleg 63 540 rekordot tartalmaz. 2015-ben **4 066 új rekorddal** gyarapodott az adatbázis, de összességében 7 177 rekord módosítása történt meg. A 2015-ben létrejött **222 db új profillal** összesen 2 023 kutatói profil található az adatbázisban.

2015-ben **301 Hitelesített publikációs listát** készítettünk el kinevezésekhez, habilitációkhoz, intézményi ösztöndíjakhoz és – a legnagyobb számban – doktori védésekhez kapcsolódóan.

Publikációs listák eloszlása típus szerint
2015



A tavalyi fejlesztéseknek köszönhetően az itt tárolt publikációs listák egy RIS fájl segítségével áttöltethetők az MTMT rendszerébe. 2015-ben összesen 5 394 rekordot töltöttek át ilyen módon az országos adatbázisba.

Feladatok

A Tudóstér jövőbeni fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos munkafolyamatok rendszerszintű áttekintése és leírása zajlik. Ez a munka kiterjed majd a tudományos publikációk adatainak és teljes szövegének nyilvántartási rendszerére is. Az iDEa Tudóstér és az MTMT közvetlen kapcsolatának kialakítási terve részünkről már a korábbi években elkészült, ám az MTMT elhúzódó fejlesztése késlelteti a megvalósítást. Az MTMT2 2016-ra ígért bevezetése előtt még egyszer elvégezzük az adattartalom egyeztetését. A két rendszer közötti adatátvitel kialakításával kapcsolatos egyeztetés ismét szükségessé válik az MTMT üzemeltetőjével. Az év folyamán folyamatosan zajlott az intézményi struktúra frissítése és a historikus rendszer kialakítása, melynek befejezésére 2016 első felében kerül sor.

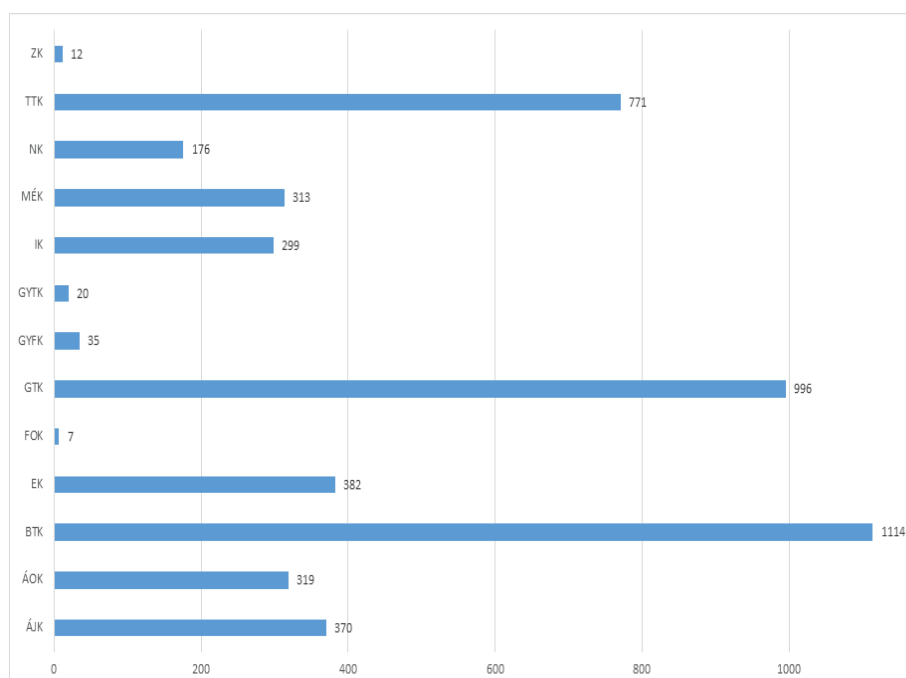
A Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma (DEA)

A DE tudományos eredményeinek és tevékenységeinek népszerűsítésében, elérhetővé tételében és reprezentálásában kulcsfontosságú szerepet tölt be a DEENK által üzemeltetett intézményi repozitórium, a DEA. 2015-ben megtörtént az archívum gyűjteményeinek ill. kategóriáinak új struktúrába rendezése, aminek köszönhetően a felhasználók átláthatóbb, logikusabb felépítésű repozitóriumban böngészhetnek.

GYŰJTEMÉNYEK	TÉTELEK SZÁMA
Digitális Könyvtár	28 451
Egyetemi Almanach	3 081
Folyóiratok	6 707
Oktatási segédanyagok	516
Hallgatói dolgozatok	30 157
PhD dolgozatok	2 597
DETEP dokumentumok	5 921
Publikációk	40 930
Pályázati anyagok	1 367
Videók	19

A DEA gyűjteményei 2015-ben

A DEA teljes terjedelmű dokumentumaira vonatkozó 2015. évi gyarapodása 17 909 tétel. Ennek továbbra is jelentékeny részét a könyvtár által digitalizált és az archívumban külön gyűjteményt alkotó Digitális Könyvtár dokumentumai adják (5 765 tétel), és ugyancsak magas arányú a szakdolgozatok (4 814), valamint az egyetemen születő betöltött publikációk száma (4 201). A többi tétel oktatási segédanyagokból, pályázati anyagokból, PhD dolgozatokból és a DETEP keretében születő dokumentumokból kerül ki.



2015-ben feltöltött szakdolgozatok karonkénti megoszlása

A tavalyi évben nagy figyelmet fordítottunk DEA adattisztaságát javító fejlesztésekre, ami technikailag elősegítette az **open access (OA) tartalom** növelését. 2015-ben mintegy 2000 publikációt tehattünk nyíltan elérhetővé.

Kutatástámogatás

Az ország versenyképességének és gazdasági növekedésének egyik kulcsa az egyetemeken folyó kutatásfejlesztésben rejlik. A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár sok tekintetben egyedülálló gyűjteményével, szolgáltatásaival, információs rendszerével tudásközpontként alkalmazkodik az egyetemi, területi és országos feladatokhoz. A kutatómunka elengedhetetlen előkészítő lépése a szakirodalom feltérképezése. A DEENK előfizetett és épített adatbázisaival támogatja a egyetemen folyó kutatómunkát, a könyvtár 2015-ben átalakult szervezeti struktúrája pedig mutatja, hogy ennek a területnek a jövőben is kiemelt jelentőséget tulajdonítunk.

Jelenleg 58 adatbázis érhető el a könyvtár szolgáltatási környezetéből, amiből 22 multidiszciplináris jellegű, általános információforrás. Az egyes tudományterületek összesen 29 specifikus adatbázison osztoznak eltérő mértékben, míg elektronikus folyóirataink zöme 8 nagyobb folyóiratcsomag részeként áll rendelkezésre.

A kutatási igények kielégítéséhez folyamatosan szemléljük az egyetem kutatói/kutatási tevékenységét. Az ezekhez kapcsolódó – a Debreceni Egyetemen nem elérhető – nyomtatott és elektronikus szakirodalmat igyekeztünk megismertetni a célcsoporttal. 2015-ben számos felhasználói képzést tartottunk, ill. szerveztünk a kutatóknak, PhD hallgatóknak (11 alkalom), valamint saját munkatársaink részére (5 alkalom).

Az adatbázisok használatához a szolgáltatók közreműködésével 16 alkalommal tartottunk felhasználói képzést; alkalmazva az új felhasználói igényeket, ezek egy része online (webinár) keretek közt folyt.

Az adatbázisok és online források tesztelésével részben az előfizetési döntések megalapozását segítjük elő, részben kiegészítő lehetőségeket kínálunk a felhasználók számára. Minden tudományterületet lefedve 18, a Debreceni Egyetemen korábban nem elérhető adatbázis hosszabb-rövidebb idejű tesztelését tettük lehetővé az elmúlt évben.

Az év folyamán igyekeztünk az egyetem kutatóközönségét az iDEa Tudóstér nyújtotta lehetőségekkel és az egyetemi tudományos kommunikációban betöltött szerepével is megismertetni. Szervezett előadások keretében 49 bemutatót és jelentős számú személyes konzultációt tartottunk.

2015 végén kidolgoztuk azt az eljárásrendet, ami a Debreceni Egyetem Open Access publikálását kívánja támogatni, összhangban az OTKA erre vonatkozó szabályzatával.

A DEENK az egyetemen megjelenő folyóiratok menedzselésében is szerepel vállal, hisz a Crossref szolgáltatás révén segítséget nyújt a folyóiratok DOI regisztrálásában. 2015-ben 5 egyetemi folyóiratot regisztráltunk, így 2015 végén már 14 egyetemi folyóirat rendelkezett DOI azonosítóval.

Az egyetem kutatói 97 esetben kérték plágium ellenőrzését, melyet a DEENK az iThenticate program segítségével végez.

A jövőbeni tervezés irányai

A nemzetközi trendeknek, Uniós előírásoknak, valamint a kutatóink, kutatócsoportjaink elvárásának megfelelően a tudományos eredményeik tárolásának, szolgáltatásának, széles körű szétszórásának következő lépése lehet a kutatási adatok, adathalmazok bekapcsolása az iDEa Tudóstér szolgáltatási rendszerébe. A kutatási adatok nemcsak az adatkezelő intézmények céljait szolgálják, hanem számos lehetőség kínálkozik további társadalmi hasznosításukra/hasznosulásukra. A biztonságos adatkezeléshez olyan interoperábilis adatrepozitórium kiépítése szükséges, mely követi a nemzetközi szabványokat, folyamatosan bővül a kifejezetten kutatási adatokat kezelő adattárakkal.

Oktatástámogatás

A DEENK több területen is segíti az egyetemen folyó oktatási és tanulási folyamatokat, a teljesítményelvű, minőségi oktatást, a versenyképes tudás megszerzését. Az oktatástámogatás a könyvtár stratégiai fontosságú feladata, melynek rendszerbe szervezése a következő évek egyik fontos feladata.

Kiemelt fontosságú terület a hallgatók tanulási és kutatási készségeinek fejlesztése, kialakulásának támogatása. A magas szintű tanulási és kutatási készségek alátámasztják és meghatározzák a hallgatók tanulási fejlődését, teljesítményét, valamint képessé teszik őket a hatékony tanulásra, önálló munkára.

A könyvtári munkatársak a tavalyi év során 54, az egyetemi tanrendben meghirdetett kurzust tartottak információkeresés, könyvtárismeret, irodalomkutatás, referenciaszoftverek használata témaköreiben. Összesen több mint 1300 hallgató vett részt ezeken a gyakorlati vagy vizsgajegyekkel záruló oktatásokon, melyek az orvosi karok (ÁOK, FOK, GYTK) a BTK, a TTK és a Műszaki Kar mellett 2015-től már a Gazdaságtudományi Kar tantervébe is bekerültek.

A féléves kurzusokon túl rövid oktatásokat és hallgatói könyvtárlátogatásokat is szervezünk. 2015-ben 66 alkalommal közel 800 hallgató vett részt ilyen típusú alkalmakon, melyek változatos tartalma az adatbázisok bemutatásától kezdve, a szakdolgozatírási ismereteken át, a könyvtár ritka és értékes gyűjteményének, a BTEK Díszmű szintjén tárolt állományának bemutatásáig ívelt. A jövőben szándékunkban áll a bemutatandó témák számának növelése, jellegének változatosabb kialakítása.

Oktatásaink meghatározó részét a Moodle e-learning rendszerben szervezzük már évek óta. Célunk, hogy minden kurzusunk elérhetővé váljon a távoktatási rendszerben, ami az egységes minőségi színvonal biztosítása mellett a kapcsolódó adminisztratív feladatok ellátását és ezekből származtatott hasznos információk kinyerését is nagymértékben segíti. Olyan saját tananyagok kifejlesztését is tervezzük, amelyek bármely hallgató számára elérhető módon rövid és gyors segítséget nyújtanak speciális témákban is. Másik kiemelt célunk, hogy az új típusú online oktatástechnológia használatát minden eszközzel elősegítsük, és támogassuk az oktatók körében is, amihez azonban saját ismereteink folyamatos (tovább)fejlesztése szükséges.

A könyvtár oktatástámogatási feladatainak egyik speciális területe a szakmai gyakorlat lehetőségének biztosítása az Informatikai Kar Könyvtárinformatika Tanszékének hallgatói számára. 2015-ben 17 hallgató töltötte nálunk 60 vagy 75 órás szakmai gyakorlatát. Könyvtárunk mindig különös hangsúlyt fektet arra, hogy a hallgatók szakmai ismeretei elméleti és gyakorlati szinten is minél inkább gyarapodjanak az itt töltött idő alatt. Mindemellett a hallgatók fontos tapasztalatokat szerezhetnek a munkahelyre való beilleszkedés és a munkahelyi normák, elvárások tekintetében is.

Értékes tapasztalat volt számunkra és a szakmai, intézményi kapcsolatok építésében is fontos szerepet játszott, hogy a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem 5 hallgatója is nálunk töltötte – egy pályázat keretében – néhány hetes szakmai gyakorlatát. Ketten közülük a DEENK Fordító Irodájának gyakornokai lehettek néhány hétig.

Minősegbiztosítás

2015-ben a minősegbiztosítás kulcsfontosságú terület volt a könyvtárban, kiemelten hangsúlyossá vált és több jelentős történés is zajlott ezen belül. A szervezeti átalakulás óta egy erre kinevezett koordinátor fogja össze a minősegbiztosítással- és irányítással kapcsolatos feladatokat.

2015 első hónapjaiban a rendelkezésre álló minősegbiztosítási dokumentumok számbavétele zajlott. A kapcsolódó adatok átvizsgálása kimutatta, melyek a dokumentáció azon részei, melyek sürgős beavatkozást, változtatást, esetleg kiegészítést igényelnek.

Használói elégedettségmérés

Az egyik legsürgetőbb feladat az esedékes használói elégedettségmérés lefolytatása volt, melyet kérdőíves felmérés formájában végeztünk 2015. május – június hónapban. A kérdőíveket online verzióban magyar és angol nyelven lehetett kitölteni a könyvtár honlapján, valamint nyomtatott formában az olvasószolgálati pontokon is elérhető volt. Általános tapasztalatunk szerint a felhasználók örömmel fogadták a viszonylag nagy terjedelmű kérdőívet, és szívesen osztották meg velünk véleményüket.

Az elemzést összesen 1145 kitöltött ív alapján kezdhettük el, és a részletekbe menő összegzése szeptember végére el is készült. Az eredmények infografikus összefoglalását a honlapon és az olvasói terekben elhelyezett posztereken tettük közzé. A kérdőívhez egy nyereményjáték is kapcsolódott, melynek eredményét szintén szeptember végén hirdettük ki, s a nyeremények ekkor találtak gazdára.

Olvasóink értékelése alapján összességében 4,3-as átlagban elégedettek a DEENK szolgáltatásaival. Általános véleményként az infrastrukturális fejlesztések (számítógépek száma, minősége, WIFI, önkiszolgáló nyomtatás és másolatszolgáltatás, tanulóhelyek, innovatív terek kialakítása), valamint a szolgáltatási keretek szélesítésének igényét (pl. hosszabb nyitvatartás) jelölték meg azon területeknek, amelyekre a jövőben nagy hangsúlyt kell fektetni és intézkedési terveket szükséges kidolgozni a javításukra.

A használói elégedettségmérés adatai és a szöveges megjegyzései a könyvtár **stratégiai tervezésének** kiemelt fontosságú elemét jelentik, hiszen közvetlen visszajelzésként szolgálnak a leginkább fejlesztendő területekkel kapcsolatban.

Munkafolyamatok hatékony szervezése – a MIT

Az első félév időszaka rávilágított arra és előhívta azt az igényt, hogy a belső munkafolyamatokkal kiemelten fontos foglalkozni, hiszen a hatékony és célszerű működés egyik alapfeltétele a rendelkezésre álló erőforrások tervszerű és gazdaságos kihasználása. Ezen munkafolyamatok áttekintése óriási munkát és a teljes minőségirányítási rendszerünk felülvizsgálatát igényelte, mely nagy horderejű munkához egy külső szakértő segítségével láttunk hozzá.

Szeptember folyamán létrejött és megkezdte működését a DEENK Minőségirányítási Tanácsa (MIT). A legelső találkozó, a teendők számbavétele után, októberben véglegesítettük a MIT-be bevont tagok számát, és kialakultak a munkacsoportok is. Ezzel együtt a MIT egy nyitott projektként működik, melynek munkájába a munkatársak bármelyike bekapcsolódhat továbbra is.

A Minőségirányítási Tanács célja a DEENK Könyvtári közös értékelési keretrendszeren alapuló minőségirányítási rendszerének irányítása, működésének folyamatos fejlesztése, s ezen keresztül hozzájárulás a könyvtári működés optimalizálásához, az alapítói szervezeti célok és az ebből levezetett szervezeti küldetés megvalósításához, a minősegbiztosítás általánossá válásához, s nem utolsósorban a partneri elégedettség biztosításához.

A MIT küldetését az alábbiakban foglaltuk össze:

„A MIT egy olyan játszóteret biztosít a kollégák számára, ahol a játékszabályokat közösen hozzuk meg. Ha hatékony a feladatmegosztás, ha azonosak a célok, ha a szerepek egyensúlyban vannak, akkor a közös munkában az egyes emberek csapattá érnek. Ebben a csapatjátékban kiélhetjük kreativitásunkat, fejlődhetünk, szervezetten dolgozhatunk együtt saját közösségünkért, az olvasó elégedettségéért egymás képességeit erősítve, közös értékrend mentén, a könyvtár jövőképét tartva szem előtt. A közös munkában mindenki megtalálja a saját helyét, mindenki a hozzá leginkább illő szerepet játszhatja, ahol leginkább ki tud teljesedni. Így eredményesebb lesz a munkánk és jobb lesz a légkör, amiben dolgozunk.”

A szervezeti átalakulásunk nélkülözhetetlenné tette azt, hogy a könyvtár teljes működését, folyamatait részletesen szemügyre vegyük. A minőségbiztosítás egy olyan eszközrendszer a kezünkben, amivel a szervezetünket hatékonyan és átláthatóan megvizsgálhatjuk, tervezhetjük a jövőbeni lépéseinket, segítségével végrehajthatjuk feladatainkat, újból ellenőrizhetjük az elvégzett munkánkat, és ha szükséges, a változtatásokat és intézkedéseket is beépíthetjük ebbe a folyamatba.

A könyvtár működtetését a fenti elvek alapján, a jól ismert PDCA ciklus szerint, a TQM alapú minőségfejlesztési rendszer keretei között szándékozunk szervezni. DEENK-ben vannak már e területen komoly tapasztalataink és előzményeink, de az eltelt években bizonyos hiányosságok is adódtak, melyek pótlása, javítása az ezzel kapcsolatos tevékenységek egyik első számú célkitűzése. A munkacsoportok szervezésével e feladatok sikeres és hatékony ellátását biztosítjuk.

A Könyvtári Minőségi Díj

A kultúráért felelős miniszter évente pályázatot ír ki a Minősített Könyvtár címet használó könyvtárak számára a legrangosabb szakmai elismerésre, a Könyvtári Minőségi Díj elnyerésére. A DEENK 2011-ben az országban először kapta meg a Minősített Könyvtár címet, melynek viselésére 5 évig vagyunk jogosultak. Ennek birtokában szándékozunk 2016-ban pályázatot beadni a fent említett díj elnyerésére, aminek érdekében 2015 októberétől egy minőségfejlesztési projektet indítottunk el, melynek keretében az alábbi állandó munkacsoportok dolgoznak:

- Működésfejlesztő csoport
- Partnerkapcsolat-kommunikációs munkacsoport
- Folyamatmenedzsment és audit csoport
- Primer kutatások csoportja.
- A Könyvtári Minőségi Díj elnyerése érdekében életre hívott minőségfejlesztési projekt keretében 2016. július 31-ig terjedő időszakra az alábbi eseti munkacsoportok működnek:
- Stratégiaelemző munkacsoport
- Eredménykritérium munkacsoport
- Innovációs csoport.

A munkacsoportok tevékenysége elsősorban arra irányul, hogy a DEENK a jövőben hatékonyan és eredményesen tudjon egységes könyvtárként működni, mely a fenntartók, a felhasználók és a munkatársak számára is azt tudja nyújtani, amit elvárnak tőle.

Emellett a csoportok rövid távú feladata, hogy előkészítsék azokat a dokumentumokat, melyek a Könyvtári Minőségi Díj elnyeréséhez szükségesek. A pályázat feltételei között szerepel az is, hogy a könyvtár hatékony minőségirányítási rendszert működtet. Ennek a rendszernek az újra lendületbe hozása és a hiányzó vizsgálatok, elemzések elvégzése szintén a csoportok feladataiban szerepeltek.

Az elvégzett feladatokról a munkacsoportok havonta megtartott beszámolónapokon adnak számot, és ez a beszámolás a projekt végéig, majd utána a MIT üléseken fog folytatódni. A projekt előrehaladásáról a DEENK valamennyi munkatársa folyamatos tájékoztatást kap különböző belső kommunikációs csatornákon.

Minőségfejlesztési munkaterv a 2016. évre

- Éves cél: a minőségfejlesztési projektben vállalt feladatok teljesítése.
- Éves cél: KKÉK alapján történő szervezeti önértékelés. A projekt zárása után, május hónapban a KKÉK alapján történő szervezeti önértékelés előkészítése, lebonyolítása, eredményeinek értékelése, összegzése és hasznosítása, majd intézkedési terv készítése.
- Éves cél: június-júliusban a pályázati anyag összeállítása, dokumentációk rendszerezése.
- 2016 kiemelt feladata a Könyvtári Minőségi Díj pályázat feltételeinek megfelelni és a pályázat anyagát összeállítani. Ennek a pályázatnak a fő eleme az innováció. A díjat az a könyvtár nyerheti el, amelynek kiemelkedően magas minőségi szintű, újszerű szolgáltatásait a használók, a partnerek és a fenntartó sokoldalúan visszaigazolja, értékeli.
- A pályázati dokumentáció elemét fogja majd képezni 3 új szolgáltatásnak a leírása (Tudóstér, Métisz, e-jegyzetek), az innováció hatékonyságának bemutatása; az innovációval kapcsolatos használói, fenntartói és a partneri vélemények, valamint a különböző médiában történt megjelenés dokumentálása.
- Éves cél: a Könyvtári Minőségi Díj pályázatához köthető projekt zárása után az önértékelés során feltárt fejlesztendő területekre vonatkozó beavatkozási, intézkedési igények megfogalmazása s a feladatok programozása/tervezése
- Éves cél: A minőségkultúra megismertetését és terjesztését célzó intézkedések.

Kommunikáció, rendezvények, marketing

A 2015 január elsejével felállított új szerkezetében a könyvtár kommunikációját és marketingtevékenységét külön e céllal kinevezett koordinátor irányítja. A koordinátor a vezetéssel szoros együttműködésben, egy őt segítő munkatársi csoport, a DEENK Kommunikációs és marketing csoportja révén tervezi, szervezi és irányítja ezirányú feladatait.

A csoport nem önálló szervezeti egységként, hanem az egyes osztályokhoz tartozó munkatársak önkéntes szerveződéseként tevékenykedik, feladataikat a saját osztályukon végzett munkakörük mellett látják el. A nyitott, 2015-ben 12 főt számláló csoport feladata a kommunikációs és marketingtevékenység összehangolása a DEENK teljes területén. A csoport több szinten tagolódik, melyben a speciális feladatokat az adott projekthez létrehozott teamek végzik, többé-kevésbé állandó feladatkörrel. A teamek munkáját a koordinátor irányítja.

Egységes könyvtári arculat megteremtése

Az elmúlt év egyik központi feladata az egységes könyvtári arculat 2014-ben elkezdett kialakítása, véglegesítése volt. Az ezzel kapcsolatos teendőket a Kommunikációs és marketing csoporton belül alakult 4 tagú team végzi. A röviden CcomGT-nek keresztelt csapat feladata a teljes könyvtári információs rendszer megtervezése, elemeinek kidolgozása és elkészítése volt. A feliratrendszer 2015 végére elkészült, a könyvtári épületekben való kihelyezés, a korábbi feliratok lecserélése a 2016. esztendő első felében zajlik.

Ezzel és a Minőségirányítási Tanács munkájával összefüggésben megkezdődött a feliratok, kiírások létrehozásához és egyéb, a könyvtár fizikai tereiben zajló marketingtevékenységhez kapcsolódó munkafolyamatok kidolgozása is. A jövő évi kommunikáció egyik központi eleme az egységes arculat, a „brand” széleskörű megismertetése és bevezetése lesz a könyvtáron belül és kívül egyaránt.

Külső és belső kommunikáció szervezése 2015-ben

A DEENK működésének évek óta egyik problematikus területe a külső és belső kommunikáció alacsony határfokú működése, ami leginkább az egységes szempontokon alapuló, tervszerűen kialakított kommunikációs rendszer hiányából fakadt. A csoport megalakulását követő legsűrűbb feladat tehát a kommunikációs infrastruktúra feltérképezése és a jövőbeni rendszer alapjainak megteremtése volt.

Belső kommunikáció javításának lépései

A belső kommunikáció javítása érdekében létrehoztunk egy saját információs lapot, mely az intraneten minden munkatárs számára elérhető. A Szabadpolc elsődleges célja a könyvtári munkával kapcsolatos információk eljuttatása, a szervezeti kultúra fejlesztése, az egymástól nagy fizikai távolságokra lévő egységek közötti munkatársi és személyes kapcsolatok szorosabbra fűzése. 2014-15-ben összesen 11 száma jelent meg a lapnak. A létrehozásakor tervezett kéthetes megjelenési periódusról hamar kiderült, hogy nem tartható, és 2015-re a havi megjelenítés rögzült. Az év folyamán szükséges volt a korábban kialakított szerkesztési modellt is megváltoztatni annak érdekében, hogy a lap rendszeresebben és megfelelő színvonalú tartalommal jelenhessen meg. 2016-tól egy 5 tagú „szerkesztőség” szerkeszti és írja a Szabadpolcot, akik a könyvtári vezetőktől rendszeresen begyűjtött és egyéb forrásból származó információk alapján dolgoznak.

A belső kommunikáció ugyancsak lényeges csatornája az intraneten elérhető wiki, ami a könyvtári munkafolyamatokkal kapcsolatos naprakész információk elsődleges helye. A belső wiki jelenti az új munkatársak tájékozódásának alapvető forrását, melynek szócikkeiről a Szabadpolcban is rendszeres a tájékoztatás. A wiki évekkel ezelőtt kialakított formájában azonban már nem felel meg a DEENK jelenlegi szervezeti felépítésének, és technikai értelemben is elavult, ezért a 2016. év egyik fontos célkitűzése ezen általános információforrás korszerűsítése, tartalmi frissítése, szerkezeti átalakítása lesz.

A belső **informális kommunikáció** jelenleg elsősorban verbális úton bonyolódik, mely óhatatlanul az információk viszonylag szűk körű terjedésével jár. Ennek orvoslására több próbálkozás is született (pl. a Hangadó nevű belső fórum), de viszonylag kevés hatásfokkal és eredménnyel működtek. Jelenleg a Facebookon létrehozott zárt könyvtári csoport (DEENK FB csoport) hivatott ellátni a munkatársak közötti kötetlenebb, széles körű információ-átadás feladatát. Az FB csoporthoz a dolgozók harmada csatlakozott eddig, vagyis e területen továbbra is feladat a lehetőségek keresése.

Az email címek és az elektronikus levelezés

Mind a könyvtáron belüli, mind az azon kívüli kommunikáció egyik legfontosabb csatornáját az elektronikus levelezés jelenti. A használói elégedettségmérés adatai szerint olvasóink is a könyvtári hírlevelekből tájékozódnak elsősorban. A levelezési rendszer azonban ugyancsak jelentős változtatásokat igényel. Az évek során létrehozott csoport-emailek és levelezési listák mára egy kevésbé átlátható, az azokat használók számára megtévesztő, a hatékony kommunikációt gátló tényezőktől terhelt rendszerré vált.

2015-ben elindult az email címekkel kapcsolatos tisztítási folyamat, mely egy új, átfogó rendszer kiépítésére irányuló tervezéssel kapcsolódik egybe. Már ennek a folyamatnak a része, hogy bizonyos munkafolyamatokhoz (üzemeltetés, ODR stb.) kapcsolódó írásbeli kommunikációt a központi hibajegykezelő rendszer, az OTRS keretei közzé emeltük. Az OTRS-ben kezelt kommunikációs csatornák körének bővítése a jövőre vonatkozó általános célkitűzés, míg az egyértelműbb levelezési struktúra kialakítása a 2016. év egyik fontos projektje lesz.

Szakmai Kávéház

A könyvtár belső szakmai kommunikációjának mostanra legfontosabb színterévé vált a Szakmai Kávéház. Az előadássorozat keretei között különböző témákat érintő prezentációkat tartanak a munkatársak egymásnak. 2015-ben 14 előadást szerveztünk a kávéházban, s a jövőre vonatkozóan ennek a számnak a további növekedése várható.

Marketing és kommunikáció a külső partnereinkkel

A könyvtár partnerkapcsolatainak átlátható kezelése és naprakészen tartása az egyik legfontosabb feltétele a hatékony kommunikációs rendszer kiépítésének. Ez a feladat a minőségbiztosítási munka tekintetében is magas prioritással jelenik meg, amit a MIT partnerkapcsolati csoportjának keretei között végzünk. A 4 tagból álló csoport az elmúlt évben számba vette és rendszerezte a könyvtár partnereit, azonosította az egyes partnercsoportokat, és elvégezte ezek több szempontú szegmentálását. A nagyszámú adat jelenleg táblázatos formában tárolódik, de hatékony felhasználásuk és naprakészen tartásuk egy saját partneradatbázis kialakítását igényli. A tervezett adatbázis, amelelt, hogy a partneradatok pontos és átlátható rögzítését teszi lehetővé, különböző irodai kimenetek (levelezési listák, boríték címezések, email listák stb.) révén a különböző adminisztratív feladatok ellátását is hatékonyabbá teheti. A tervezett fejlesztés előkészületei megtörténtek, a megvalósítás módjának és ütemének meghatározása a közeljövő feladata lesz.

A 2015. évben a korábbinál szorosabbá vált a könyvtár és az egyetemi Sajtóiroda kapcsolata. A kommunikációs koordinátor egyik fontos feladata a Sajtóiroda kijelölt referensével való folyamatos kapcsolattartás. A DEENK-et érintő külső híradások, média megjelenések mindegyike az irodán keresztül valósul meg, mely együttműködés igen sikeres volt az elmúlt évben: összesen 13 hosszabb-rövidebb híradás jelent meg a könyvtárról az egyetemi és regionális médiumokban, melyek zöme írott cikk, de volt köztük egy rádió-, egy televízióinterjú és négy híradóspot, ill. video is.

Az egyetemi polgárokat célzó kommunikációnk ill. marketingtevékenységük fontos elemét jelentik az **Egyetemi Életben** rendszeresen megjelenő, általunk írt cikkek. Jelenleg két állandó rovattal rendelkezünk az egyetemi lapban. A „deenk.hu” alatt közölt írások a könyvtár eseményeivel, szolgáltatásaival kapcsolatos hasznos információk mellett, nagy hangsúlyt fektetnek a DEENK kevésbé ismert aspektusainak megismertetésére, ill. a könyvkultúrával

kapcsolatos általános tájékoztatásra is. Az „Ideál” rovat az egyetem oktatóinak, kutatóinak személyes és szakmai bemutatásával állít követendő példákat a következő generáció elé. 2015-ben mindkét rovatban 12-12 cikket jelentettünk meg.

Egyre fontosabb kommunikációs csatornánk a Facebook, melyet már korábban is használtunk, de 2015-ben e tekintetben is lényeges változtatások történtek. Korábban minden könyvtári egység létrehozta a saját profilját a közösségi médiában, ami nem kívánt mértékben töredezte szét a felhasználóink számára küldött üzeneteket. Ezért január 20-tól a DEENK kizárólag egyetlen profiloldalt üzemeltet, a többi oldalt (összesen 8-at) pedig leállítottuk. Az oldal szerkesztését egy, a Kommunikációs és marketing csoporton belül alakult külön team végzi. Majd' egy év után az látszik, hogy a stratégia bevált: követőink száma hétről hétre emelkedik, mostanra meghaladja az 1340-et. Bejegyzéseinket egyre szélesebb körben érik el. Ma már rendszeresen itt hirdetjük meg a programjainkat, melyekhez külön eseményeket is szervezünk. A Facebook segítségével közvetlen kapcsolatot tudunk ápolni felhasználói csoportjaink egy részével.

Rendezvények

A 2015-ben a Nagy olvasási kihívás elnevezésű rendezvény volt a könyvtár legnagyobb szabású programja. Az interneten meghirdetett eseményhez csatlakozva vállaltuk, hogy a megadott szempontok alapján olvasóink számára minden héten összeállítunk egy ajánló listát. A listákat a könyvtár weboldalán, a könyveket pedig egy erre felállított polcon tettük elérhetővé a BTEK épületében.

Az ajánlókval kapcsolatos marketinget a programhoz tervezett arculat keretei között alakítottuk ki, melyhez könyvjelzők, plakátok, cikkek, különböző hirdások és interjúk is csatlakoztak. Az olvasókkal a programhoz létrehozott Facebook eseményen keresztül tartottunk kapcsolatot, melyhez 244 követő csatlakozott. A kihívás zárásaként könyvtalványokkal díjaztuk a program 3 legeredményesebb résztvevőjét.

November 20-án került sor a „Galaxis vagy Sziget? Könyvek egykor és ma” című kiállítással egybekötött konferenciára, melyet a DAB Irodalom és Nyelvtudományi Szakbizottságával közösen rendeztünk. A könyvtár a kiállítás szervezésében és a rendezvényhez kapcsolódó marketingfeladatok ellátásában vállalt szerepet. A szakbizottsággal már korábban is eredményes együttműködésünk ez esetben is gyümölcsözőnek bizonyult, amit a jövőben további közös rendezvények szervezésével kívánunk erősíteni.

Idén is csatlakoztunk a Kutatók éjszakájához. A program a korábbi években méltán népszerű LibTitkok volt, melynek keretében ebben az évben is két csoportot fogadtunk a BTEK Díszmű szintjén. A regisztrációhoz kötött esemény népszerűségét mutatja, hogy a meghirdetést követően szinte azonnal be is telt a 15 fős jelentkezési keret, ezért tervezzük a könyvtár ritka és értékes gyűjteményeit bemutató előadások rendszeresebb és tervezettebb formában történő megvalósítását.

A Műszaki Könyvtárban négy éve indult Műszaki Teaház nevű programsorozat, a kar oktatói és hallgatói által tartott szakmai ismeretterjesztő előadásoknak ad helyet. Népszerűsége mind az előadók, mind a hallgatóság körében töretlen, melyet egy a teaház számára létrehozott új honlappal kívántunk tovább emelni. Az októberben bemutatott új oldal a teaházhoz kapcsolódó további szolgáltatások (pl. próbaelőadások, előadás-tréningek) kialakítását is hatékonyan segíti. 2015-ben összesen 4 előadást tartottak e program keretei közt.

A 2015-ös évben több jótékonyági akcióhoz is csatlakoztunk, mellyel párhuzamosan új partnerkapcsolatokra is szert tettünk. Az egyetemi hallgatók által életre hívott Debreceni Hősök által szervezett véradási akcióban, egyéb jótékonyági megmozdulásokban munkatársaink is rendszeresen részt vesznek.

Az ünnepek alatt két adománygyűjtő akcióhoz is csatlakoztunk, amelyekben könyvtári épületeinket mint gyűjtőpontokat ajánlottuk fel.

Tudományos kommunikáció és szakmai kapcsolatok

Az elmúlt évben is aktívan bővítettük szakmai ismereteinket, és ápoltuk kapcsolatainkat: 26 munkatársunk összesen 76 alkalommal vett részt hazai szakmai fórumon, egyeztetésen és konferencián, ahol többen előadóként szerepeltek. Külföldi tanulmányúton, konferencián, workshopen 13 munkatárs 36 alkalommal képviselte a DEENK-et. 5 fő az Erasmus+ program keretei között vizsgálhatta külföldi könyvtárak munkáját.

A könyvtár munkatársaihoz köthető tudományos publikációkról az alábbi lista tájékoztat:

- Juha, E.: Bakó Elemér hagyatéka a Debreceni Egyetemi Könyvtár kéziratárában. Gerundium 6 (1-2), 159-168., 2015.
- Juha, E.: Kiss Lajos. In: Katolikusok Debrecenben 1715-2015 / szerk. Takács József, Debrecen-Nyíregyházi Római Katolikus Egyházmegyei Levéltár és Könyvtár, Debrecen, 455-457, 2015.
- Juha, E.: Liszt Nándor. In: Katolikusok Debrecenben 1715-2015 / szerk. Takács József, Debrecen-Nyíregyházi Római Katolikus Egyházmegyei Levéltár és Könyvtár, Debrecen, 482-485, 2015.
- Petró, L., Hamza-Vecsei, T.: Létezhet-e könyvtár katalógus nélkül?. Könyvtárvilág 3 (4), 5., 2015.
- Virágos, M.: Gyires Béla élete és tudományos munkássága. Gerundium 5 (1-2), 142-147., 2015.
- Virágos, M.: Az oktatás megindulásának 100 év előtti emlékei. Gerundium 5 (1-2), 102-117., 2015.
- Fehér, P., Bátfa, E.: Hatékony-e az e-olvasás? – gondolatok egy kutatás kapcsán. In: XXI. Multimédia az oktatásban és II. IKT az oktatásban konferencia / (szerk.) Námesztovszki Zsolt, Vinkó Attila, Újvidéki Egyetem, Szabadka, 226-228, 2015.

Kommunikációs célkitűzések a 2016-os évre

A könyvtár hatékony működését, stratégiai céljait minden tekintetben kiszolgáló és előmozdító kommunikációs rendszer kiépítésének általános igénye mellett a közeljövő több konkrét feladatát állít eléink:

Az egységes arculat gyakorlati megteremtésének talán legnagyobb volumenű munkáját az utolsó fázisként be-tervezett polcfeliratok elkészítése jelenti majd. Az év végéig befejezni tervezett munkafolyamat mértékét tekintve is óriási, hiszen a DEENK összes könyvtárában, több száz polcfolyóméter megfelelő jelzésekkel történő ellátását foglalja magában. A kivitelezés megszervezése mellett a szükséges anyagi források felkutatása is alapvető fontossággal bír.

Tovább kell folytatni a partnerkapcsolati adatok kezelésének megkezdett munkáját. Az egyetem ezzel kapcsolatos tervei több ponton találkoznak a könyvtár igényeivel, így a jövőben aktív szerepet kívánunk játszani egy erre vonatkozó egyetemi szintű fejlesztés kidolgozásának folyamatában. A partnerkapcsolatok irányában is új utakat kívánunk keresni, és kutatjuk a lehetőségét egyes piaci szereplőkkel való együttműködésnek is.

Tovább folytatódik emellett a DEENK kommunikációs folyamatainak kidolgozása, mely sok tekintetben teljesen új alapokon nyugvó megoldások kiépítését jelenti, egy számunkra eddig csak kevésbé ismert területen.

Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress)

Könyvkiadási stratégia

A Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress) a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja, az OTKA által elismert szakmai színvonallal rendelkezik, a Debreceni Egyetem Kiadói szabályzata alapján működik.

Kiadónk feladata az egyetemen folyó kutató és oktató munka támogatása; amit az egyetem polgárainak saját szellemi munkája eredményeként megszülető jegyzetek, szakkönyvek és tudományos folyóiratok kiadásával, terjesztésével jogtisztán és magas színvonalon végzünk. Jelenleg a Debreceni Egyetem karainak lektorált jegyzet-, e-jegyzet, szakkönyvkiadása és széles körű terjesztése; valamint tudományos, open access folyóirat kiadáshoz portál felület és online szerkesztői-szolgáltatási platform biztosítása adja kiadónk fő profilját. Az éves kiadói terveknek ebből fakadóan a jegyzetkiadás menetrendje, valamint az egyetem tudományos életének ciklusai határozzák meg.

A kiadó felelőssége is, hogy a hallgatóknak nyújtott jegyzetek minősége, oktatóink és kutatóink munkájának széles körű népszerűsítése a megfelelő színvonalon történjen, amit többek között a kettős szakmai lektorálás általánosan kötelező érvényesítésével biztosít.

Működési környezet

A kiadó négy részlegből épül fel, ami a DEENK hat pontján működik, így a munkatársak döntő része könyvtári alapfeladatokat is végez. Elsődleges feladatunk az egyetemi szintű jegyzetellátás biztosítása. A karokkal, intézetekkel 2015-ben is szoros kapcsolatban voltunk, és a határidőket, igényeket figyelembe véve megfeleltünk a kívánalmaknak.

Ebben az évben a minőségbiztosítás terén több intézkedést vezettünk be:

- Először (a minőségi kritériumainknak megfelelő) próbadarabot készítünk, amit a gyártás minden pontján tesztelünk. A teszt és a megrendelő jóváhagyása után kezdjük a tényleges gyártást.
- 2015 elején a kiadói munkafázisokat folyamatábrákkal képeztük le, az így megszülető munkatérkép szolgálta az alapját a munkaköri leírások áttekintésének, optimalizálásának és átírásának is.
- A kiadó adminisztrációs feladatai az egyetem és a kiadó szervezeti változása és növekedése, a szolgáltatási spektrum szélesedése és a minőségbiztosítás alkalmazása miatt jelentősen bővültek az elmúlt 20 év alatt. Összesítettük, optimalizáltuk és újraszerveztük az adminisztrációs feladatokat.
- Külső nyomdának csak abban az esetben adtunk ki munkát, amennyiben a nagy példányszám vagy a technológia miatt nem volt megoldható az előállítás, illetve a megrendelő határozott kívánsága szerint kellett eljárunk.

Kiadói tevékenység

Az egyetemi és az azon belüli könyvtári környezet miatt a kiadó felépítése és működése több területet foglal magába.

Nemzetközi azonosító számok kérése (ISBN, ISSN, DOI)

A Debreceni Egyetem Szenátusa a 17/2014. (XII.11.) sz. határozatában elfogadta a Debreceni Egyetem Kiadói szabályzatát, aminek értelmében:

„Az Egyetem kiadásában megjelent minden mű (könyv, folyóirat, sorozat, elektronikus kiadvány) nemzetközi azonosító számának (ISBN, ISSN, Handle vagy DOI) hivatalos igényléséről a DUPress gondoskodik.”

2015-ben összesen 297 dokumentum azonosítószám igénylését bonyolítottuk le.

AZONOSÍTÓ TÍPUSA	PAPÍR	ELEKTRONIKUS
DUPress ISBN	88	5
DE ISBN	102	55
ISSN	4	
DOI	43	
ÖSSZESEN	237	60

A DUPress által igényelt azonosítók 2015-ben

Az új eljárásrend közvetett hatása, hogy több tanszék, intézet, részleg kiadványainak vitatott ISBN, ISSN használatakor segítettünk az elvek tisztázásában.

Könyvkiadás

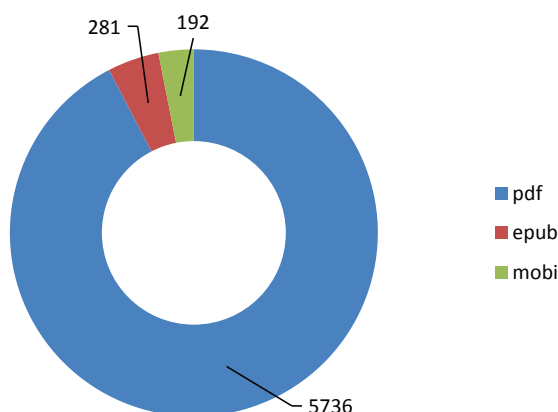
A Debreceni Egyetem Kiadói szabályzatában lefektetett jegyzetkiadás menetét 2015-ben vezettük be, és a tapasztalatainkat folyamatosan jeleztük a dékánok és (ahol van) a kari jegyzetfelelősök felé. Ez az év az éles tesztelés jegyében telt: összességében sikeresnek érezzük ezt a váltást, mivel mind a hallgatók jegyzetellátását, mind a kiadói munka ütemezhetőségét javította.

KAR	PAPÍR	ELEKTRONIKUS
Állam- és Jogtudományi Kar	3	
Általános Orvostudományi Kar	19	
Bölcsészettudományi Kar	8	
Egészségügyi Kar	10	
Fogorvostudományi Kar	5	
Gazdaságtudományi Kar	4	1
Gyermekevelési és Felnőttképzési Kar	5	
Gyógyszerésztudományi Kar	14	
Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar	9	1
Műszaki Kar	8	
Népegészségügyi Kar	5	
Zeneművészeti Kar	1	
ÖSSZESEN	93	2

Debreceni Egyetemi Kiadó éves jegyzet-előállítás 2015-ben

Elektronikus jegyzeteinket kizárólag szabad szoftverek és betűcsaládok használatával állítjuk elő az Open Access, Creative Commons védelem alatt álló e-jegyzeteinket (epub, mobi és pdf formátumban). A fájlokat a DEENK katalógusából is el lehet érni. Idén több hibrid kiadású (papír és elektronikus megjelenés egyidőben) jegyzettel bővült a kínálatunk.

Az e-jegyzeteink használati statisztikája mutatja, hogy az egyetemi tanulmányokhoz ez a jegyzetforma nagy segítséget jelent a hallgatók számára, akik formátum tekintetében továbbra is a pdf verziót részesítik előnyben.



E-jegyzetek letöltési arányai 2015-ben

Büszkék vagyunk arra, hogy szakkönyveink és forráskiadványaink jó része sorozatban lát napvilágot (jelenleg 15 élő sorozattal bírunk).

A felmerülő igényeknek megfelelően szolgáltunk szabadon letölthető kiadványokat. Ezeket a könyveket az e-jegyzeteink esetében is használt Creative Commons védelemmel látjuk el.

KIADÁS SZERINT	DARAB
Új kiadás	77
Utánnyomás	50
Pod	85
TÍPUS SZERINT	
Jegyzet	93
Szakkönyv	27
Folyóirat	11
E-jegyzet (fenntartott + új)	11 (9+2)
E-folyóirat	6
Szabadon letölthető	6

Könyvkiadás alakulása 2015-ben

Könyvterjesztés

A DUPress egyik legfontosabb feladata az általa gondozott egyetemi szellemi termékek (a felhasználói szerződéseknek megfelelő) terjesztése. 2014 nyaratól optimalizáljuk a bizományosi szerződéseket, ez a munka idén fejeződött be; egyben 2015. január 1-jétől az országos bizományosi partnerünk a ProsperoD.

2015-ben bevezettük a DEENK-en belüli belső terjesztést ott, ahol a hallgatók közelében nincs jegyzetbolt: 2015 márciusától a DEENK Műszaki Könyvtárába, áprilistól a DEENK Társadalomtudományi Könyvtárába, júliustól a DEENK Agrártudományi Könyvtárába vittük ki az adott szakterületi jegyzeteinket. A karok a forgalmazott összeg 20%-t utánnyomásra fordíthatják az aktuális tanévben.

A DUPress-t és kiadványainkat 2 konferencián és a 86. Ünnepi könyvhéten is népszerűsítettük, a kiadó alapításának 20 éves fordulója alkalmából pedig születésnapi kiadásokat tartottunk (56 cím).

Elektronikus folyóirat-kiadás és a Métság 2.0

A Métság folyóirat-szerkesztő keretrendszerünkkel az előző években szerzett tapasztalataink és a felhasználói visszajelzések indokolták, hogy átgondoltabb, áttekinthetőbb, barátságosabb verziót hozunk létre. Ez a munka már 2014 második felében elkezdődött, idén a designtervezési fázis, a Métság-adminképzések és folyóirataink (pl. HERJ, Párbeszéd, Pro Futuro) fokozatos átszerkesztése, áttöltése és az ezzel járó tesztelés zajlott.

2015-ben is folytattuk az elektronikus folyóiratok szöveggondozását, tördelését, a nyomdai munkálatokat. A megjelenések gyakorisága negyedéves, de sok esetben összevont számokkal dolgoztunk.

Reprográfia

A reprográfiai pontjaink megújult, egységes kinézettel, szolgáltatási spektrummal és 2015. március 1-jétől egységes árakkal várták az ügyfeleket. Kényelmük érdekében ezek a pontok lettek a könyvkötészeti szolgáltatások egy részének (pl. szakdolgozatkötés) a kezdő- és végpontjai is, valamint a kiadótól közvetlenül vásárolt könyvek átvételi helyei. Népszerű terméké váltak a kis példányszámban készült saját tervezésű A5 és A6 formátumú füzetek. Legdinamikusabban az egyetemi főépületi büfével szembeni reprográfiai pontunk kihasználtsága növekszik, éppen ezért sürgető problémaként jelentkezik a megfelelő képzettségű, állandó munkaerő hiánya e szolgáltatási helyen.

Könyvkötészet

A magas minőségű szakmai munka mellett a szakma iránti érdeklődést rendszeres „tárlatvezetéssel” népszerűsítjük. 2015-ben 3 alkalommal tartottunk könyvkötészeti bemutató foglalkozást, és előkészítettük az ezekhez kapcsolódó kötészeti anyagokat.

Az elmúlt évben csaknem 27 ezer különböző dokumentum (hírlapok, könyvek, jegyzetek, értekezések stb.) kötésére került sor. A Születésnap Krónika ebben az évben is nagyon népszerű volt: 42 db krónika kötése (és 5 db dísztasak) készült el, ami 2014-hez képest 64%-s emelkedést jelent. A szakdolgozatkötések száma (a célkitűzésünknek megfelelően, sőt, azt túlszárnyalva) emelkedett: idén 168 szakdolgozatot kötöttünk be; valamint 144 doktori értekezés és 6508 db tézis készült nálunk.

Összességében elmondható, hogy szorgos, tevékeny és eredményes évet zártunk, képességeinkhez és lehetőségeinkhez mértén megfeleltünk az igényeknek, kívánalmaknak.

Szakmai tervek

A DUPress működését és széles körű szolgáltatásait a következő eszközökkel tervezzük fenntartani és javítani:

- A hatékonyságunk növelése érdekében integrált nyomdai programcsomagot kívánunk bevezetni, amivel a részlegek teljes munkafolyamatait vezérelhetjük, az egyes lépéseket egységesen végezhetjük az árajánlatoktól az anyaggazdálkodásig.
- A kiadó készletének régebbi részét az ideai kiárusítással és selejtezéssel jelentősen csökkentettük. A naprakész készletnyilvántartás megkívánja készletező program használatát, ennek a programnak a kiválasztása és tesztelése megtörtént 2015-ben.
- A kiadói marketing és terjesztés hatékonyságának javítása érdekében a kiadói honlapon valós webáruházat szeretnénk üzemeltetni, egyúttal a honlapunk korszerűsítése (responsive design, SEO) is rövid távon elvégzendő feladat.
- Az egyetemi polgárok tudományos munkáit hosszú időn át és minél szélesebb körben kívánjuk hozzáférhetővé tenni. Ennek elemei a stabil terjesztés országosan és az egyetemen belül, és az e-jegyzetek szélesebb körű elterjesztése.

- Meg kívánjuk vizsgálni az elektronikus szolgáltatásaink (e-jegyzetek, Métisz, ISBN kérés) felhasználói tapasztalatait és hatékonyságát.
- Szakkönyveink és forráskiadványaink rendszeresebb megjelenését a terjesztési árba épített royalty díj alkalmazásával kívánjuk ösztönözni.
- Szükség és igény van éves kiadói katalógus megjelentetésére, amivel karöltve könyvbemutatót is rendezünk.
- A DEENK kutatás- és oktatástámogatási stratégiájának részeként meg kívánjuk teremteni az egyetem TÁMOP tartalomfejlesztési pályázataiban született nagyszámú elektronikus, szakmailag lektorált jegyzeteknek egyedi (print on demand – PoD) rendelkezésigét.
- A DUPress által a Métisz 2.0-ban gondozott és kiadott tudományos folyóiratoknak módszertani segítséget nyújtunk, egyben támogatjuk az indexelési folyamatukat.